2 Padşahlar

Kitabı

Giriş

«2 Padşahlar» Kitabı Yəhuda və İsrail padşahlıqlarının tarixini davam etdirir.

Kitabdakı hadisələr miladdan əvvəl IX əsrin ortalarından 586-cı ildə Yəhuda padşahlığının süqutuna qədər olan dövrü əhatə edir. Kitabda həmçinin 722-ci ildə İsrail padşahlığının süqutu təsvir edilir.

Yəhuda və İsrail padşahları ilə xalqın Allaha sədaqətsizliyi üzündən millətin başına bu bəlalar gəlmişdi. Yerusəlimin dağıdılması və Yəhuda xalqının əksəriyyətinin sürgün edilməsi İsraillilərin tarixində ən mühüm hadisələrdən biridir.

«2 Padşahlar» Kitabında İlyasın ardıcılı olan Elişa Rəbb tərəfindən peyğəmbərliyə seçilir.

Kitabın məzmunu

- Bölünmüş səltənət 1:1-17:41
  - Elişa peyğəmbər 1:1-8:15
  - Yəhuda və İsrail padşahları 8:16-17:4
  - Samariyanın süqutu 17:5-41
- Yəhuda padşahlığı 18:1-25:30
  - Xizqiyadan Yoşiyaya qədər olan dövr 18:1-21:26
  - Yoşiyanın hökmranlıq etməsi 22:1-23:30
  - Yəhudanın axırıncı padşahları 23:31-24:20
  - Yerusəlimin süqutu 25:1-30

Rəbbin padşah Axazyanı cəzalandırması

1 1 İsrail padşahı Axavın ölümündən
sonra Moav İsrailə qarşı üsyan qaldırdı.
2 Padşah Axazya Samariyada olan yuxarı
otağındakı barmaqlığı olan pəncərədən yıxılıb
yaralandı. O, qasidlərinə «Gedin, Eqron allahı
Baal-Zevuvdan[1] soruşun, bu yaram
sağalacaqmı?» deyib onları göndərdi. 3 Rəbbin
mələyi Tişbeli İlyasa dedi: «Qalx Samariya
padşahının qasidlərini qarşılamaq üçün çıx və
onlara de: "İsraildə Allah yoxdur ki, Eqron
allahı Baal-Zevuva müraciət etməyə
gedirsiniz?" 4 Buna görə də Rəbb belə deyir:
"Üstündə uzandığın yataqdan qalxa
bilməyəcəksən, çünki hökmən öləcəksən!"»
İlyas getdi.
5 Qasidlər padşahın yanına qayıtdılar.
Padşah onlara dedi: «Niyə geri qayıtdınız?»
6 Ona dedilər: «Bir adam bizi qarşılamağa
çıxdı və bizə dedi: "Sizi göndərən padşahın
yanına qayıdıb ona söyləyin ki, Rəbb belə
deyir: ‹İsraildə Allah yoxdur ki, Eqron allahı
Baal-Zevuva müraciət etmək üçün qasidlər
göndərdin?› Buna görə də üstündə uzandığın
yataqdan qalxa bilməyəcəksən, çünki hökmən
öləcəksən!"» 7 Padşah onlara dedi: «Sizi
qarşılamağa çıxan və sizə bu sözləri söyləyən
adam nə qiyafədə idi?» 8 Ona dedilər: «Tüklü
bir adam idi, belinə dəri qurşaq bağlamışdı».
Padşah dedi: «O, Tişbeli İlyasdır».
9 Padşah bir əllibaşı ilə əlli adamını İlyasın
yanına göndərdi. Əllibaşı onun yanına qalxdı.
İlyas təpənin başında oturmuşdu. Əllibaşı ona
dedi: «Ey Allah adamı, padşah "aşağı düş"
deyir». 10 İlyas əllibaşıya cavab verib dedi:
«Əgər mən Allah adamıyamsa, göydən od
yağsın, səni və əlli adamını tələf etsin!» Onda
göydən od yağdı, əllibaşı ilə əlli adamını tələf
etdi. 11 Padşah başqa bir əllibaşı ilə əlli
adamını onun yanına göndərdi. Əllibaşı ona
dedi: «Ey Allah adamı, padşah belə deyir:
"Tez aşağı düş"». 12 İlyas onlara cavab verib
dedi: «Əgər mən Allah adamıyamsa, göydən
od yağsın, səni və əlli adamını tələf etsin!»
Onda göydən Allahın odu yağdı, əllibaşı ilə
əlli adamını tələf etdi. 13 Padşah yenə üçüncü
bir əllibaşı ilə əlli adamını göndərdi. Üçüncü
əllibaşı qalxıb gəldi, İlyasın qarşısında diz
çökdü və ona yalvarıb dedi: «Ey Allah adamı,
xahiş edirəm, mənim və bu əlli qulunun
canına yazığın gəlsin. 14 Göydən od yağıb
əvvəl gələn iki əllibaşını və onların hərəsinin
əlli adamını tələf etdi. İndi mənim canıma
yazığın gəlsin».
15 Rəbbin mələyi İlyasa dedi: «Onunla birgə
aşağı düş, ondan qorxma». İlyas qalxıb aşağı
düşdü və əllibaşı ilə birgə padşahın yanına
gəldi. 16 Ona dedi: «Rəbb belə deyir: "İsraildə
sözünü soruşmağa Allah yoxdur ki, Eqron
allahı Baal-Zevuvdan soruşmaq üçün qasidlər
göndərdin? Buna görə də üstündə uzandığın
yataqdan qalxa bilməyəcəksən, çünki hökmən
öləcəksən!"»

---

[1] **1:2** *Baal-Zevuv – milçəklərin ağası* mə'nasında olub İsraillilərin Baal-Zevul (yüksək yerin ağası) adlı bir Filişt bütünə verdikləri addır.

***1:8** – Mat. 3:4; Mrk. 1:6*
***1:10,12** – Luk. 9:54*

17 İlyasın söylədiyi Rəbbin sözünə görə
Axazya öldü. Oğlu olmadığı üçün yerinə
Axavın oğlu Yehoram padşah oldu. Bu da
Yəhuda padşahı Yehoşafat oğlu Yehoramın
padşahlığının ikinci ilində oldu. 18 Axazyanın
qalan işləri İsrail padşahlarının salnamələr
kitabında yazılmışdır.

İlyasın göyə aparılması

2 1 Rəbb İlyası qasırğa ilə göyə
qaldırmazdan əvvəl İlyas və Elişa
Qilqaldan getdilər. 2 Onda İlyas Elişaya dedi:
«Burada qal, çünki Rəbb məni Bet-Elə
göndərir». Elişa dedi: «Var olan Rəbbə və
sənin canına and olsun ki, səndən əl
çəkmərəm». Onlar Bet-Elə getdilər. 3 Bet-Eldə
olan peyğəmbərlər Elişanın yanına gəlib ona
dedilər: «Bilirsənmi Rəbb bu gün ağanı sənin
başın üstündən götürəcək?» O dedi: «Bəli,
bilirəm, susun».
4 İlyas ona dedi: «Elişa, burada qal, çünki
Rəbb məni Yerixoya göndərir». Elişa dedi:
«Var olan Rəbbə və sənin canına and olsun ki,
səndən əl çəkmərəm». Onlar Yerixoya
gəldilər. 5 Yerixoda olan peyğəmbərlər
Elişanın yanına gəlib ona dedilər: «Bilirsənmi,
Rəbb bu gün ağanı sənin başın üstündən
götürəcək?» O dedi: «Bəli, bilirəm, susun!»
6 İlyas ona dedi: «Burada qal, çünki Rəbb
məni İordan çayının yanına göndərir». Elişa
dedi: «Var olan Rəbbə və sənin canına and
olsun ki, səndən əl çəkmərəm». Onlar getdilər.
7 Peyğəmbərlərdən əlli adam gedib uzaqda
onların qarşısında dayandı. Onlar da İordan
çayının yanında dayandılar. 8 İlyas cübbəsini
götürdü və onu büküb suya vurdu. Su iki yerə
ayrıldı və onlar quru yerin üstündən keçdilər.
9 Onlar keçəndən sonra İlyas Elişaya dedi:
«Mən sənin yanından götürülməzdən əvvəl
məndən bir şey istə, sənin üçün nə edim?»
Elişa dedi: «Qoy indi səndə olan ruh ikiqat
artıq məndə olsun». 10 İlyas dedi: «Sən çətin
bir şey istədin. Əgər sənin yanından
götürüldüyümü görsən, səninlə belə olacaq,
yoxsa bu olmayacaq». 11 Onlar danışa-danışa
gedərkən qəflətən odlu bir araba və odlu atlar
göründü, onları bir-birindən ayırdı və İlyas
qasırğa ilə göyə qaldırıldı. 12 Elişa bunu görüb
qışqırdı: «Atam, ey atam! İsrailin arabası və
atlıları!» O, İlyası daha görməyəndə öz
paltarını götürdü və onu cırıb iki yerə böldü.
13 Sonra İlyasın əynindən düşən cübbəni
götürüb geri döndü və İordan çayının
sahilində dayandı. 14 İlyasın əynindən düşən
cübbəni götürüb suya vurdu və dedi: «İlyasın
Allahı Rəbb haradadır?» O da cübbəni suya
vuranda su iki yerə ayrıldı. Elişa oradan keçdi.
15 Yerixoda olan peyğəmbərlər onu uzaqdan
görüb dedilər: «İlyasın ruhunun gücü Elişanın
üstünə qondu». Onlar Elişanı qarşılamağa
gələrək önündə yerə qədər tə’zim etdilər.
16 Ona dedilər: «Bu qullarının yanında əlli
igid var, qoy gedib ağanı axtarsınlar. Bəlkə
Rəbbin Ruhu onu qaldırıb dağların yaxud da
dərələrin birinə atmışdır?» Elişa dedi:
«Göndərməyin». 17 Amma onlar o qədər inad
etdilər ki, Elişa utanıb dedi: «Göndərin». Əlli
nəfər göndərdilər və onlar üç gün axtardılar,
ancaq İlyası tapa bilmədilər. 18 Sonra
Yerixoda qalan Elişanın yanına qayıtdılar.
Elişa onlara dedi: «Mən sizə demədim ki,
getməyin?»

Elişanın suyu pak etməsi

19 Şəhərin adamları Elişaya dedilər:
«Ağamın gördüyü kimi bu şəhərin yeri
yaxşıdır, ancaq suyu pisdir, torpağı bəhər
vermir». 20 O dedi: «Mənə təzə bir qab gətirin
və onun içinə duz qoyun». Bunu ona
gətirdilər. 21 O, bulağa çıxdı, duzu oraya atıb
dedi: «Rəbb belə deyir: “Bu suları pak edirəm,
artıq onda ölüm və bəhərsizlik olmayacaq”».
22 Elişanın söylədiyi sözə görə bu su indiyə
qədər də pak qalır.

Elişanı lağa qoyan oğlanlar

23 Elişa oradan Bet-Elə qalxdı. O yola
düşəndə kiçik oğlanlar şəhərdən çıxdılar və
onu lağa qoyub dedilər: «Rədd ol, keçəl, rədd
ol, keçəl!» 24 O arxaya dönüb oğlanları gördü
və onları Rəbbin adı ilə lə’nətlədi. Meşədən
iki dişi ayı çıxıb onlardan qırx iki nəfəri
parçaladı. 25 Elişa oradan Karmel dağına getdi,
oradan da Samariyaya qayıtdı.

İsrail padşahı Yehoram

3 1 Yəhuda padşahı Yehoşafatın
padşahlığının on səkkizinci ilində Axav
oğlu Yehoram Samariyada İsrail üzərində
padşah oldu və on iki il padşahlıq etdi. 2 O,
Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi, ancaq atası
və anası kimi deyildi, çünki atasının
düzəltdiyi Baal sütununu yox etdi. 3 Ancaq

2:9 *– Qanun. 21:17*
2:12 *– 2Pad. 13:14*

Nevat oğlu Yarovamın İsrailə etdirdiyi
günahlardan yapışdı, onlardan əl çəkmədi.

Moavlıların üsyan qaldırması

4 Moav padşahı Meşanın sürüsü var idi. O,
İsrail padşahına yüz min quzu və yüz min
qoçun yununu göndərərdi. 5 Axavın
ölümündən sonra Moav padşahı İsrail
padşahına qarşı üsyan qaldırdı. 6 O vaxt
padşah Yehoram Samariyadan çıxdı və bütün
İsraillilləri topladı. 7 O gedəndə Yəhuda
padşahı Yehoşafata xəbər göndərib dedi:
«Moav padşahı mənə qarşı üsyan qaldırdı.
Moavlılara qarşı vuruşmaq üçün mənimlə
birgə gedərsənmi?» Yehoşafat dedi:
«Gedərəm, məni özün kimi, xalqımı xalqın
kimi, atlarımı atların kimi hesab elə».
8 Yehoram dedi: «Hansı yolla çıxaq?» O dedi:
«Edom çölünün yolu ilə». 9 İsrail padşahı,
Yəhuda padşahı və Edom padşahı gedib o
yolu yeddi gün dolaşdılar. Əsgərlər və
dallarınca gələn heyvanlar üçün su yox idi.
10 İsrail padşahı dedi: «Ay aman! Rəbb bu üç
padşahı Moavlılara təslim etmək üçün bir
yerə çağırıb». 11 Yehoşafat dedi: «Burada
Rəbbin bir peyğəmbəri yoxdur ki, onun
vasitəsilə Rəbdən soruşaq?» İsrail padşahının
ə'yanlarından biri cavab verib dedi: «Şafat
oğlu Elişa buradadır. O, İlyasın əlinə su
tökərdi». 12 Padşah Yehoşafat dedi: «Onda
Rəbbin sözü var». Sonra İsrail padşahı, Edom
padşahı və Yehoşafat Elişanın yanına enib
getdilər.

13 Elişa İsrail padşahına dedi: «Məndən
sənə nə? Öz ata-ananın peyğəmbərlərinin
yanına get». İsrail padşahı ona dedi: «Yox!
Bu üç padşahı Moavlılara təslim etmək üçün
Rəbb bir yerə çağırıb». 14 Elişa dedi: «Önündə
durduğum var olan Ordular Rəbbinə and
olsun ki, Yəhuda padşahı Yehoşafata hörmət
etməsəydim, sənin üzünə baxmazdım. 15 İndi
mənim yanıma çəng çalan bir adam gətirin».
Gətirilən adam çəng çalarkən Rəbbin əli
Elişanın üzərinə gəldi. 16 O dedi: «Rəbb belə
deyir: "Bu vadinin hər tərəfində xəndəklər
qazın". 17 Çünki Rəbb belə deyir: "Siz külək
və yağış görməyəcəksiniz, ancaq bu vadi su
ilə dolacaq. Siz, mal-qaranız və heyvanlarınız
doyunca su içəcəksiniz". 18 Bu, Rəbbin
gözündə çox asan bir şeydir. O, Moavlıları da
sizə təslim edəcək. 19 Bütün qalalı şəhərləri və
seçmə şəhərləri dağıdacaqsınız, hər yaxşı
ağacı kəsəcəksiniz, bütün bulaqların gözünü
tutacaqsınız və hər yaxşı tarlanı daşlarla
dolduracaqsınız». 20 Ertəsi gün səhər təqdim
gətirilən zaman birdən Edom yolundan su
gəldi və torpaq su ilə doldu.

21 Bütün Moavlılar eşitdilər ki, padşahlar
onlarla vuruşmağa gəlir. Silah qurşana bilən
hər kəsi və daha yaşlı adamları çağırdılar.
Onlar sərhəddə dayandılar. 22 Moavlılar ertəsi
gün səhər tezdən duran zaman günəş çıxıb
suların üzərinə şəfəq salmışdı. Onlar
qarşılarındakı suları qan kimi qırmızı gördülər.
23 O zaman dedilər: «Bu qandır, yəqin
padşahlar vuruşub bir-birlərini qırıblar. İndi,
ey Moavlılar, qarət etməyə gedək!» 24 Onlar
İsrail ordugahına gəldilər. İsraillilər qalxıb
Moavlıları qırdılar və Moavlılar onların
qabağından qaçmağa başladılar. İsraillilər
qalxıb Moav torpağını viran etmək üçün
hücum etdilər. 25 Onlar şəhərləri dağıtdılar,
hər yaxşı tarlanı daşlarla doldurdular, bütün
bulaqların gözünü tutdular və hər yaxşı ağacı
kəsdilər. Yalnız Qir-Xaresetin daşları yerində
qaldı, ancaq sapandçılar onu da mühasirəyə
alıb vurdular. 26 Moav padşahı döyüşdə
məğlub olduğunu görəndə özü ilə yeddi yüz
nəfər əli qılınclı adam götürdü. Onlar Edom
padşahının qoşununu yarmaq istədilər, ancaq
bunu edə bilmədilər. 27 Sonra o, vəliəhd olan
ilk oğlunu götürüb divarın üzərində yandırma
qurbanı gətirdi. Onda İsraillilərə qarşı böyük
bir qəzəb oyandı, onlar da oranı tərk edib öz
ölkələrinə qayıtdılar.

Elişanın yoxsul dul qadına kömək etməsi

4 1 Peyğəmbərlərdən olan bir adamın
arvadı Elişaya fəryad edərək dedi: «Sənin
qulun ərim öldü! Bilirsən ki, o qulun Rəbdən
qorxurdu. İndi isə bir borc sahibi iki oğlumu
özünə qul etmək üçün gəlmişdi». 2 Elişa ona
dedi: «Sənin üçün nə edim? Mənə söylə
görüm, evində nəyin var?» Qadın dedi: «Bir
qab yağdan başqa bu kənizinin evində heç nə
yoxdur». 3 Elişa dedi: «Get bayırda bütün
qonşularından özün üçün boş qablar istə, qoy
çox olsun. 4 Sonra içəri gir, özünün və
oğullarının dalınca qapını bağla, öz yağını
bütün bu qablara tök və onları doldurub bir
tərəfə qoy».

5 Qadın onu tərk edib qapını özünün və
oğullarının dalınca bağladı. Oğulları qabları
onun yanına gətirdilər, o da doldurdu. 6 Qablar
dolanda o, oğullarından birinə dedi: «Mənə
bir qab da gətir». Oğlu ona dedi: «Daha qab

qalmadı». Onda yağ kəsildi. [7] Qadın gəlib
bunları Allah adamına danışdı, o da dedi:
«Get yağı satıb borcunu ödə. Qalanı ilə də
oğullarınla birgə dolanarsan».

Elişa və Şunamlı varlı qadın

[8] Bir gün Elişa Şunamdan keçirdi. Orada
yaşayan varlı bir qadın Elişanı çörək yeməyə
də'vət etdi. Sonralar Elişa hər dəfə keçəndə
çörək yemək üçün oraya gedərdi. [9] Qadın
ərinə dedi: «İndi bildim ki, həmişə
yanımızdan keçən bu adam müqəddəs bir
Allah adamıdır. [10] Gəl damda ona kiçik bir
otaq düzəldək, oraya onun üçün yataq, süfrə,
taxt, bir də çıraq qoyaq ki, bizə gələndə orada
qalsın». [11] Bir gün Elişa oraya gəldi və
damdakı otağa çıxıb orada yatdı. [12] O, nökəri
Gehaziyə dedi: «Şunamlı qadını çağır». O,
qadını çağırdı və qadın onun qarşısında
dayandı. [13] Elişa nökərinə dedi: «İndi qadına
söylə: "Bizim üçün bu qədər zəhmət
çəkmisən. Mən sənin üçün nə edə bilərəm?
Sənin barəndə padşahla ya ordu başçısı ilə
danışım?"» Gehazi bunu söylədi. Qadın dedi:
«Yox, lazım deyil, mən öz xalqımla birgə
yaşayıram». [14] Elişa dedi: «Elə isə onun üçün
nə edə bilərəm?» Gehazi dedi: «Doğrusu,
oğlu yoxdur, əri də qocadır». [15] Elişa dedi:
«Qadını çağır». Gehazi qadını çağırdı və o
gəlib qapıda durdu. [16] Elişa dedi: «Bir ildən
sonra bu fəsildə qucağında bir oğlun olacaq».
Qadın dedi: «Yox, ey ağam Allah adamı,
kənizinə yalan söyləmə!» [17] Elişanın söylədiyi
kimi qadın hamilə oldu və bir il sonra həmin
fəsildə bir oğlan doğdu.

[18] Uşaq böyüdü. O, bir gün biçinçilərlə
birgə işləyən atasının yanına getdi. [19] O,
atasına «Başım ağrıyır, başım!» dedi. Atası
nökərə dedi: «Onu anasının yanına apar».
[20] Nökər onu götürüb anasının yanına gətirdi.
O, günortaya qədər anasının dizləri üstündə
qaldı və sonra öldü. [21] Qadın yuxarı çıxıb
uşağı Allah adamının yatağı üstünə uzandırdı,
sonra qapını dalınca örtüb çıxdı. [22] O, ərini
çağırıb dedi: «Nökərlərindən biri ilə mənə bir
eşşək göndər. Tez Allah adamının yanına
gedib-qayıdacağam». [23] Əri dedi: «Nə üçün bu
gün onun yanına gedirsən? Nə Təzə Ay
mərasimi, nə də Şənbə günüdür». Qadın dedi:
«Eybi yox». [24] O, eşşəyi palanlayıb nökərinə
dedi: «Sür və mən sənə deməyincə dayanma».
[25] O getdi və Karmel dağına, Allah adamının
yanına gəldi. Allah adamı qadını uzaqdan
gördükdə nökəri Gehaziyə dedi: «Şunamlı
qadın buraya gəlir. [26] İndi onun qabağına
qaçıb soruş: "Necəsən, yaxşısanmı, ərin və
oğlun yaxşıdırmı?"» O gedib soruşdu. Qadın
dedi: «Yaxşıyıq». [27] Qadın dağa çıxıb Allah
adamının yanına gəldi və onun ayaqlarına
sarıldı. Gehazi onu geri itələmək üçün
yaxınlaşdı, ancaq Allah adamı dedi: «Onu
burax, çünki ürəyi kədərlidir, ancaq Rəbb
bunun səbəbini gizlətdi və mənə bildirmədi».
[28] Qadın dedi: «Mən ağamdan uşaq istədimmi?
"Məni aldatma" demədimmi?» [29] Elişa
Gehaziyə dedi: «Belini qurşa və əsamı əlinə
götürüb get. Əgər bir adamla rastlaşsan, ona
salam vermə və sənə salam verənin salamını
alma. Get, əsamı oğlanın üzünün üstünə qoy».
[30] Oğlanın anası dedi: «Var olan Rəbbə və
sənin canına and olsun ki, səndən əl
çəkmərəm». Elişa qalxıb onun dalınca getdi.
[31] Gehazi onlardan qabaq getdi və əsanı
oğlanın üzünün üstünə qoydu, ancaq nə bir
səs, nə də bir cavab oldu. Gehazi Elişanı
qarşılamaq üçün geri döndü və «oğlan
dirilmədi» deyə ona bildirdi.

[32] Elişa evə girdi. Ölən oğlan onun yatağı
üstündə uzanmışdı. [33] O içəri girib qapını
onların üzünə bağladı və Rəbbə dua etdi.
[34] Sonra yatağa qalxıb uşağın üstünə əyildi.
Ağzını onun ağzının, gözlərini onun
gözlərinin, ovuclarını onun ovuclarının üstünə
qoydu. Uşağın bədəni isindi. [35] Elişa yataqdan
düşüb otaqda o tərəf-bu tərəfə gəzdi. Sonra
yenə yatağa qalxıb onun üstünə əyildi. Oğlan
yeddi dəfə asqırıb gözlərini açdı. [36] Elişa
Gehazini çağırıb dedi: «Şunamlı qadını çağır».
O, qadını çağırdı. Qadın Elişanın yanına
gələndə o dedi: «Al oğlunu». [37] Qadın gəlib
Elişanın ayaqlarına düşərək yerə qədər əyildi
və oğlunu götürüb getdi.

Elişanın şorbanı pak etməsi

[38] Elişa yenə Qilqala gəldi. Vilayətdə aclıq
idi. Peyğəmbərlər onun önündə oturmuşdular.
O, nökərinə dedi: «Böyük qazanı ocağa qoy
və peyğəmbərlər üçün şorba bişir».
[39] Onlardan biri ot yığmaq üçün çölə çıxdı.
Bir çöl tənəyi tapıb ondan ətək dolusu yabanı
balqabaq yığdı və gətirib şorba qazanına
doğradı. Bunun nə olduğunu bilməyərək
[40] yemək üçün adamlara verdilər. Şorba
yeyənlər qışqırıb dedilər: «Qazandakı
yeməkdən yesək, ölərik, ey Allah adamı!»
Heç kəs ondan yeyə bilmədi. [41] Elişa dedi:

«Elə isə un gətirin». Sonra onu qazana atıb
dedi: «Adamlar üçün tök, yesinlər». Qazanda
zərərli bir şey olmadı.

Elişanın yüz adama çörək verməsi

42 Baal-Şalişadan bir adam gəldi. O, Allah
adamı üçün ilk bəhərdən iyirmi kömbə arpa
çörəyi və öz məhsulundan sünbüllər gətirdi.
Elişa dedi: «Adamlara ver, yesinlər». 43 Onun
qulluqçusu dedi: «Bunu yüz adamın qabağına
necə qoyaq?» Elişa dedi: «Adamlara ver,
yesinlər. Çünki Rəbb belə deyir: “Yeyəcəklər,
hələ artıq da qalacaq”». 44 Yeməyi onların
qabağına qoydular. Rəbbin dediyi kimi onlar
yedilər və yemək artıq qaldı.

Naamanın cüzamdan şəfa tapması

5 1 Aram padşahının ordu başçısı
Naaman ağasının yanında hörmət və
e’tibar sahibi idi, çünki Rəbb onun vasitəsilə
Arama qurtuluş vermişdi. O, cəsur bir
döyüşçü idi, ancaq cüzamlı idi. 2 Aramlılar
dəstələrlə çıxıb İsrail torpağından kiçik bir
qızı əsir götürmüşdülər. Bu qız Naamanın
arvadının yanında qalırdı. 3 O, xanımına dedi:
«Kaş ki ağam Samariyada peyğəmbərin
yanında olaydı. O zaman peyğəmbər onun
cüzamına şəfa verərdi». 4 Naaman gedib
«İsrail torpağından olan qız belə-belə söylədi»
deyə ağasına bildirdi. 5 Aram padşahı dedi:
«Get, mən İsrail padşahına bir məktub
göndərərəm». Naaman özü ilə altı min şekel
qızıl, on talant gümüş və on dəst paltar
götürüb getdi. 6 Məktubu da İsrail padşahına
gətirdi. Orada belə yazılmışdı: «İndi bu
məktubla bərabər qulum Naamanı da yanına
göndərirəm ki, sən onun cüzamına şəfa
verəsən». 7 İsrail padşahı məktubu oxuyanda
paltarını cırıb dedi: «Məgər mən öldürüb-
dirildən Allaham? Niyə bu adam cüzamına
şəfa vermək üçün mənim yanıma adam
göndərir? Baxarsınız, mənimlə dava etmək
üçün bəhanə axtarır».

8 Allah adamı Elişa İsrail padşahının öz
paltarını cırdığını eşidəndə ona xəbər
göndərib dedi: «Nə üçün paltarını cırdın? Qoy
indi o mənim yanıma gəlsin və bilsin ki,
İsraildə bir peyğəmbər var». 9 Naaman atları
və döyüş arabası ilə gəldi və Elişanın evinin
qapısında dayandı. 10 Elişa onun yanına qasid
göndərib dedi: «Get, İordan çayında yeddi
dəfə yuyun ki, bədənin sağalıb tər-təmiz
olsun». 11 Ancaq Naaman acıqlanıb getdi və
dedi: «Mən güman edirdim ki, mütləq bayıra
çıxıb yanıma gələcək, durub Allahı Rəbbin
adı ilə çağıracaq və əlini cüzamlı yerin
üzərində yelləyib şəfa verəcək. 12 Dəməşqin
çayları Avana və Parpar İsrailin bütün
sularından daha yaxşı deyilmi? Onlarda
yuyunub təmiz ola bilməzdimmi?» O hirslə
dönüb getdi.

13 Naamanın adamları onun yanına gəlib
dedilər: «Ey atamız, əgər peyğəmbər sənə
böyük bir şey əmr etsəydi, ona əməl
etməzdinmi? O yalnız sənə “yuyun və təmiz
ol” deyir». 14 Bundan sonra Naaman Allah
adamının sözünə görə İordan çayına enib
yeddi dəfə suya baş vurdu. Onun bədəni
sağaldı və körpə bədəni kimi tər-təmiz oldu.

15 Naaman bütün dəstəsi ilə yenə Allah
adamının yanına gəldi və onun önündə
dayanıb dedi: «Bax indi bildim ki, İsraildən
başqa, dünyanın heç bir yerində Allah yoxdur.
Buyur bu qulunun hədiyyəsini götür».
16 Lakin Elişa dedi: «Önündə durduğum var
olan Rəbbə and olsun ki, heç nə
götürməyəcəyəm». Naaman götürməyi tə’kid
etdi, ancaq Elişa istəmədi. 17 Naaman dedi:
«Əgər götürmürsənsə, onda qoy bu quluna
buradan iki qatır yükü torpaq verilsin. Çünki
bu qulun artıq başqa allahlara deyil, yalnız
Rəbbə yandırma qurbanları və təqdimlər
gətirəcək. 18 Ancaq Rəbb bu işi quluna
bağışlasın: ağam padşah səcdə etmək üçün
Rimmon mə’bədinə girəndə mən onun
sağında durmalıyam, onda Rimmon
mə’bədində mən də səcdə etməliyəm. Orada
səcdə etdiyimi Rəbb quluna bağışlasın».
19 Elişa ona dedi: «Sağ-salamat get». Naaman
onun yanından çıxıb bir az yol getdi.

20 Allah adamı Elişanın nökəri Gehazi dedi:
«Ağam gətirdiyi şeyi bu Aramlı Naamandan
götürmək istəmədi. Var olan Rəbbə and olsun
ki, onun dalınca qaçıb ondan nəsə alacağam».
21 Gehazi Naamanın dalınca qaçdı. Naaman
dalınca bir nəfərin gəldiyini görəndə onu
qarşılamaq üçün arabadan düşüb dedi: «Xeyir
ola?» 22 Gehazi dedi: «Xeyirdir. Ağam məni
göndərdi ki, sənə deyim: “Elə indicə
Efrayimin dağlıq bölgəsindən yanıma
peyğəmbərlərdən olan iki cavan oğlan gəldi.
Xahiş edirəm, onlara bir talant gümüş və iki
dəst paltar ver”». 23 Naaman dedi: «Buyur iki

5:1-14 *– Luk. 4:27*

talant götür». Ona tə'kid edərək iki talant
gümüşü iki torbaya qoyub bağladı və iki dəst
paltarla birgə nökərlərindən ikisinə verdi.
Nökərlər Gehazinin qabağında gedib bunları
daşıdılar. 24 Təpəyə çatanda Gehazi şeyləri
onların əlindən alıb evinə qoydu. Nökərləri
geri göndərdi və onlar getdilər. 25 Sonra ağası
Elişanın yanına gedib önündə dayandı. Elişa
ondan soruşdu: «Haradan gəlirsən, Gehazi?»
Gehazi dedi: «Bu qulun heç yerə getməyib».
26 Elişa ona dedi: «O adam səni qarşılamaq
üçün arabasından düşəndə ürəyim orada
deyildimi? İndi gümüş götürmək, paltar,
zeytun və üzüm bağları, qoyun-keçi, mal-qara,
qullar və kənizlər almaq vaxtıdırmı? 27 Buna
görə də Naamanın cüzamı əbədi olaraq sənə
və sənin nəslinə yapışacaq». Gehazi qar kimi
cüzamlı olub onun hüzurundan çıxdı.

Baltanın su üzərinə çıxması

6 1 Peyğəmbərlər Elişaya dedilər: «Bax
indi sənin yanında qaldığımız yer bizə
dardır. 2 Qoy İordan çayının kənarına gedək,
hərəmiz bir ağac kəsib gətirək və qalmaq
üçün orada özümüzə yer düzəldək». Elişa
«gedin» dedi. 3 Onlardan biri dedi: «Xahiş
edirəm, sən də bu qullarınla gəl». Elişa
«gələrəm» deyib 4 onlarla getdi. Onlar İordan
çayının kənarına gəldilər və ağac kəsməyə
başladılar. 5 Onlardan biri ağac kəsərkən
baltanın dəmiri suya düşdü. O qışqırıb dedi:
«Vay, ağam! Onu borc almışdım». 6 Allah
adamı dedi: «Hara düşdü?» O, Elişaya həmin
yeri göstərdi. Elişa bir budaq kəsib oraya atdı
və dəmir suyun üzərinə çıxdı. 7 Elişa «onu
qaldır» dedi. Həmin adam əlini uzadıb onu
qaldırdı.

Elişanın Aram ordusunu əsir alması

8 Aram padşahı İsrailə qarşı vuruşduğu
zaman ə'yanları ilə məsləhətləşib dedi: «Filan
yerdə ordugah quracağam». 9 Allah adamı
İsrail padşahına xəbər göndərib dedi: «O
yerdən keçmə, çünki Aramlılar oraya enirlər».
10 İsrail padşahı Allah adamının dediyi yerə
xəbər göndərdi. Beləcə padşah onun
xəbərdarlıq etdiyi yerlərdə dəfələrlə özünü
qorudu. 11 Aram padşahı bundan çox
qəzəbləndi və ə'yanlarını çağırıb onlara dedi:
«Mənə deyin görək, bizimkilərdən İsrail
padşahına tərəfdar olan kimdir?»
12 Ə'yanlardan biri dedi: «Heç kim, ağam
padşah. Bunları İsrail padşahına bildirən
İsraildə olan peyğəmbər Elişadır. O hətta
yataq otağında söylədiyin sözləri ona çatdırır».
13 Padşah dedi: «Gedin görün, o haradadır,
mən onu bura gətirtdirəcəyəm». Padşaha «o,
Dotandadır» deyə bildirdilər. 14 Padşah atlar,
döyüş arabaları və çoxlu qoşun göndərdi və
onlar gecə ikən gəlib şəhəri əhatəyə aldılar.
15 Allah adamının qulluqçusu səhər tezdən
durub bayıra çıxdı və şəhərin ətrafında
qoşunun, atların və döyüş arabalarının
olduğunu gördü. O, Elişaya dedi: «Vay, ağam,
nə edəcəyik?» 16 O dedi: «Qorxma, çünki
bizimlə olanlar onlarla olanlardan çoxdur».
17 Sonra Elişa dua edib dedi: «Ya Rəbb, onun
gözlərini aç ki, görsün». Rəbb nökərin
gözlərini açdı və o gördü ki, dağ odlu atlar və
döyüş arabaları ilə doludur. Onlar Elişanı
əhatəyə almışdılar. 18 Qoşun ona tərəf enəndə
Elişa Rəbbə dua edib dedi: «Bu adamları kor
et». Elişanın sözünə görə Rəbb onları kor etdi.
19 Elişa onlara dedi: «Yol bu deyil, şəhər də
bu deyil. Ardımca gəlin, sizi axtardığınız
adamın yanına aparım». Elişa onları
Samariyaya gətirdi. 20 Onlar Samariyaya
girəndə Elişa dedi: «Ya Rəbb, onların
gözlərini aç ki, görsünlər». Rəbb onların
gözlərini açdı və onlar gördülər ki,
Samariyanın ortasındadırlar. 21 İsrail padşahı
onları görəndə Elişaya dedi: «Mənim atam,
onları qırıb məhv edimmi?» 22 Elişa dedi:
«Yox, qırma. Məgər bu adamları sən qılıncın
və ox-kamanınla əsir etmisən ki, qırmağa
haqqın olsun? Onların qabağına çörək və su
qoy ki, yeyib-içsinlər və sonra öz ağalarının
yanına getsinlər». 23 O, Aramlılar üçün böyük
bir ziyafət verdi və onlar yeyib-içdilər. Sonra
onları öz ağalarının yanına göndərdi.
Aramlıların dəstələri bir daha İsrail torpağına
gəlmədi.

Samariyada aclıq

24 Bir müddət sonra Aram padşahı Ben-
Hadad bütün ordusunu toplayıb çıxdı və
Samariyanı mühasirəyə aldı. 25 Samariyada
böyük bir aclıq oldu. Çünki şəhəri o qədər
mühasirədə saxlamışdılar ki, bir eşşək başı
səksən şekel gümüşə və bir kabın dörddə biri
qədər göyərçin peyini beş şekel gümüşə
satılırdı. 26 Bir dəfə İsrail padşahı qala
divarının üstündən keçəndə bir qadın fəryad
edib ona dedi: «Ağam padşah, kömək et!»
27 Padşah dedi: «Rəbb sənə kömək etməsə,
mən sənə necə kömək edim? Xırmandan

yoxsa üzümsıxandan?» 28 Sonra padşah ona
dedi: «Nə istəyirsən?» O dedi: «Bu qadın
mənə demişdi: “Sən öz oğlunu ver, bu gün
yeyək, mənim oğlumu isə sabah yeyərik”.
29 Oğlumu bişirib yedik. Ertəsi gün ona dedim:
“Öz oğlunu ver, yeyək”. Ancaq o, oğlunu
gizlətdi». 30 Padşah qadının sözlərini eşidəndə
paltarını cırdı. O bu vaxt qala divarının
üstündən keçirdi və xalq gördü ki, onun
əynində çul var. 31 Padşah dedi: «Əgər bu gün
Şafat oğlu Elişanın başı çiyni üstündə qalsa,
Allah mənə belə və bundan betər eləsin».
32 Elişa öz evində oturmuşdu, ağsaqqallar
da onun yanında əyləşmişdi. Padşah
hüzurundan bir qasid göndərdi. Amma qasid
yanına gəlməzdən qabaq Elişa ağsaqqallara
dedi: «Görürsünüzmü bu qatil mənim
boynumu vurmaq üçün adam göndərir! Baxın
qasid gələndə qapını bağlayın və onu içəri
buraxmayın. Onun arxasınca ağasının da ayaq
səsləri gələcək!» 33 Elişa hələ danışarkən qasid
onun yanına gəlib dedi: «Bax bu bəlanı
göndərən Rəbdir. Nə üçün daha Rəbdən
kömək gözləyək?»

7 1 Elişa dedi: «Rəbbin sözünü eşidin,
Rəbb belə deyir: “Sabah bu vaxt
Samariya darvazasında bir sea narın un bir
şekelə və iki sea arpa bir şekelə satılacaq”».
2 Padşahın sağında duran keşikçilər rəisi Allah
adamına cavab verib dedi: «Rəbb göylərdə
pəncərələr açsa da, bu iş ola bilməz». Allah
adamı isə dedi: «Bax sən gözlərinlə bunu
görəcəksən, ancaq ondan yeməyəcəksən».

Mühasirənin sonu

3 Şəhər darvazasının önündə dörd cüzamlı
adam var idi. Onlar bir-birlərinə dedilər: «Nə
üçün biz ölənə qədər burada oturub
qalmalıyıq? 4 Əgər şəhərə girsək, şəhərdə olan
aclıqdan öləcəyik, burada qalsaq, burada
öləcəyik. Onda Aramlıların ordugahına gedib
təslim olaq. Əgər bizi sağ buraxsalar, sağ
qalarıq, öldürsələr, ölərik». 5 Onlar
Aramlıların ordugahına getmək üçün axşam
alaqaranlığında qalxıb onun kənarına gəldilər.
Orada heç kəs yox idi. 6 Rəbb Aramlıların
ordusuna döyüş arabalarının gurultusunu,
atların tappıltısını və böyük ordunun səsini
eşitdirmişdi. Onlar bir-birlərinə söyləmişdilər:
«İsrail padşahı Xet və Misir padşahlarını
muzdla tutmuşdur ki, bizim üstümüzə
gəlsinlər». 7 Onlar axşam alaqaranlığında
qalxıb qaçmışdılar. Çadırlarını, atlarını,
eşşəklərini – bütün ordugahı olduğu kimi
buraxıb getmişdilər. Beləcə canlarını
qurtarmaq üçün qaçmışdılar. 8 Bu cüzamlılar
ordugahın kənarına gəlib bir çadıra girdilər və
yeyib-içdilər. Oradan qızıl-gümüş, paltar
götürüb getdilər və onları gizlətdilər. Sonra
qayıdıb başqa bir çadıra girdilər. Oradan da
şeylər götürüb getdilər və onları da gizlətdilər.
9 Onlar bir-birlərinə dedilər: «Biz yaxşı
eləmirik, bu gün müjdə günüdür, biz isə
susuruq. Səhər açılana qədər gözləməyə
haqqımız yoxdur, indi gedək, saray
adamlarına bu xəbəri bildirək». 10 Onlar gəlib
şəhərin qapıçılarını səslədilər və onlara
bildirib dedilər: «Aramlıların ordugahına
getdik, orada heç kəs yox idi və insan səsi də
gəlmirdi. Ancaq bağlı atlar, bağlı eşşəklər və
olduğu kimi qalan çadırlar var idi».
11 Qapıçılar da qışqırıb bu xəbəri saray
içərisində olan adamlara bildirdilər. 12 Padşah
gecə ikən qalxıb ə’yanlarına dedi:
«Aramlıların bizə nə etmək istədiklərini indi
sizə deyərəm: onlar bilirlər ki, biz acıq, buna
görə də ordugahdan çıxıb çöldə gizlənmişlər
və “şəhərdən çıxanda onları diri tutarıq və
şəhərə girərik” deyə düşünürlər».
13 Ə’yanlardan biri cavab verib dedi: «Qoy bir
neçə adam şəhərdə qalmış atlardan beşini
götürsün və onları göndərək, gedib görsünlər.
Onların da aqibəti qalan bütün İsrail
camaatının aqibəti kimi olacaq, çünki bütün
İsrail camaatı həlak olacaq». 14 Onlar atlar
qoşulmuş iki döyüş arabası götürdülər.
Padşah «gedin görün» deyib onları Aram
ordusunun dalınca göndərdi. 15 Onlar
Aramlıların dalınca İordan çayına qədər
getdilər. Bütün yol Aramlıların tələsik
qaçdıqları vaxt atdıqları geyim və əşyalarla
dolu idi. Qasidlər geri qayıdıb padşaha bu
xəbəri bildirdilər. 16 Xalq çıxıb Aramlıların
ordugahını qarət etdi. Rəbbin sözünə görə bir
sea narın un bir şekelə və iki sea arpa bir
şekelə satıldı.
17 Padşah sağında duran keşikçilər rəisini
darvazanın ağzına qoymuşdu. Padşah Allah
adamının yanına enib gəldiyi zaman onun
söylədiyi kimi xalq keşikçilər rəisini
darvazanın ağzında tapdaladı və o öldü.
18 Allah adamının padşaha söylədiyi kimi oldu.
O demişdi: «Sabah bu vaxt Samariya

6:29 – *Qanun. 28:57*

darvazasında iki sea arpa bir şekelə və bir sea
narın un bir şekelə satılacaq». 19 Keşikçilər
rəisi də Allah adamına cavab verib demişdi:
«Rəbb göylərdə pəncərələr açsa da, bu iş ola
bilməz». Allah adamı isə demişdi: «Bax sən
gözlərinlə bunu görəcəksən, ancaq ondan
yeməyəcəksən». 20 Həmin şey də onun başına
gəldi: xalq onu darvazanın ağzında tapdaladı
və o öldü.

Şunamlı qadının qayıtması

(2Saln. 21:1-20)

8 1 Elişa oğlunu diriltdiyi qadına demişdi:
«Qalx öz ev adamlarınla birgə get və qala
biləcəyin yerdə qal. Çünki Rəbb qərar verdi ki,
yeddi il ölkədə aclıq olacaq». 2 Qadın Allah
adamının sözünə əməl etmişdi və ev adamları
ilə birgə gedib Filiştlilərin ölkəsində yeddi il
qalmışdı. 3 Bu müddətdən sonra qadın
Filiştlilərin ölkəsindən qayıtdı. O, evini və
tarlasını istəmək üçün padşahın yanına getdi.
4 O vaxt padşah Allah adamının nökəri Gehazi
ilə danışaraq ona deyirdi: «Buyur Elişanın
etdiyi bütün böyük işləri mənə danış». 5 O,
Elişanın ölünü necə diriltdiyini padşaha
danışdığı vaxt oğlu dirilən qadın da evini və
tarlasını istəmək üçün padşaha yalvarmağa
başladı. Gehazi dedi: «Ağam padşah, o qadın
budur, Elişanın diriltdiyi oğlu da yanındadır».
6 Padşah qadından soruşanda o, padşaha hər
şeyi danışdı. Padşah ona bir saray xidmətçisi
verib dedi: «Onun hər şeyini qaytar, ölkəni
tərk etdiyi gündən indiyə qədər tarlasının
yetirdiyi bütün məhsulu ona ver».

Elişa və Aram padşahları

7 Elişa Dəməşqə gəldi. Aram padşahı Ben-
Hadad xəstə idi. «Allah adamı buraya gəlib»
deyə ona bildirdilər. 8 Padşah Xazaelə dedi:
«Bir hədiyyə götürüb Allah adamını
qarşılamağa get. "Bu xəstəlikdən
sağalacağammı?" deyib onun vasitəsilə
Rəbdən soruş». 9 Xazael onu qarşılamağa
getdi. Əlindəki hədiyyə ilə birgə Dəməşqin
bütün yaxşı şeylərindən qırx dəvə yükü
hədiyyə götürüb gəldi və onun önündə durub
dedi: «Oğlun Aram padşahı Ben-Hadad "Bu
xəstəlikdən sağalacağammı?" deyib məni
sənin yanına göndərdi». 10 Elişa ona dedi:
«Get, ona "mütləq sağalacaqsan" söylə.
Ancaq Rəbb mənə göstərdi ki, o mütləq
öləcək». 11 Allah adamı Xazaeli utandırana
kimi gözünü onun üzünə dikdi və sonra ağladı.
12 Xazael dedi: «Ağam nə üçün ağlayır?» O
dedi: «Ona görə ki İsraillilərə sənin edəcəyin
pisliyi bilirəm: onların qalalarına od
vuracaqsan, cavanlarını qılıncla öldürəcəksən,
uşaqlarını daşlara çırpacaqsan və hamilə
qadınlarını doğrayacaqsan». 13 Xazael dedi:
«Bu köpək qulun kimdir ki, bu böyük işi
etsin?» Elişa dedi: «Rəbb mənə göstərdi ki,
sən Aram üzərində padşah olacaqsan».
14 Xazael Elişanı tərk edib ağasının yanına
gəldi. Ağası ondan soruşdu: «Elişa sənə nə
dedi?» O cavab verdi: «Mənə dedi ki, sən
mütləq sağalacaqsan». 15 Ertəsi gün Xazael bir
örtük götürüb suya batırdı, ağasının üzünün
üstünə çəkdi və o boğulub öldü. Onun yerinə
Xazael padşah oldu.

Yəhuda padşahı Yehoram

(2Saln. 21:1-20)

16 İsrail padşahı Axav oğlu Yehoramın
padşahlığının beşinci ilində, Yehoşafat
Yəhuda padşahı olanda onun oğlu Yehoram
da onunla birgə padşah oldu. 17 O padşah
olduğu vaxt otuz iki yaşında idi və
Yerusəlimdə səkkiz il padşahlıq etdi. 18 Axav
nəslinin etdiyi kimi o da İsrail padşahlarının
yolu ilə getdi, çünki Axavın qızı onun arvadı
idi. Yehoram Rəbbin gözündə pis olan işlər
etdi. 19 Ancaq Rəbb Öz qulu Davudun xatirinə
Yəhudalıları məhv etmək istəmədi, çünki
Davuda və onun nəslinə əbədi olaraq bir çıraq
verəcəyini və'd etmişdi.

20 Onun dövründə Edomlular üsyan qaldırıb
Yəhudanın əsarəti altından çıxdılar və
özlərinə bir padşah qoydular. 21 Yehoram
bütün döyüş arabaları ilə birgə Sairə getdi.
Gecə ikən qalxıb onu hər tərəfdən əhatə edən
Edomluları və araba rəislərini qırdı, ancaq
xalq öz torpağına qaçdı. 22 Beləcə Edomlular
üsyan qaldırdılar, bu günə qədər də
Yəhudanın əsarəti altında deyillər. Həmin
vaxt Livnalılar da üsyan qaldırmışdılar.

23 Yehoramın qalan işləri və etdiyi hər şey
barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr
kitabında yazılmışdır. 24 Yehoram ataları ilə
uyudu və Davudun şəhərində, atalarının
yanında basdırıldı. Onun yerinə oğlu Axazya
padşah oldu.

8:1 *– 2Pad. 4:8-37*

8:13 *– 1Pad. 19:15*
8:19 *– 1Pad. 11:36; 15:4,47, 2Saln. 21:7; Zəb. 132:17*
8:20 *– Yar. 27:40*

Yəhuda padşahı Axazya

(2Saln. 22:1-6)

25 İsrail padşahı Axav oğlu Yehoramın
padşahlığının on ikinci ilində Yehoram oğlu
Axazya Yəhuda üzərində padşah oldu.
26 Axazya padşah olduğu vaxt iyirmi iki
yaşında idi və Yerusəlimdə bir il padşahlıq
etdi. Anası İsrail padşahı Omrinin nəvəsi olub
adı Atalya idi. 27 Axazya da Axav nəslinin
yolu ilə getdi və onlar kimi Rəbbin gözündə
pis olan işlər etdi, çünki Axav nəslinin
kürəkəni idi.

28 O, Aram padşahı Xazaelə qarşı vuruşmaq
üçün Axav oğlu Yehoramla birgə Ramot-
Gileada getdi. Aramlılar Yehoramı yaraladılar.
29 Padşah Yehoram Ramot-Gileadda Aram
padşahı Xazaelə qarşı vuruşarkən Aramlıların
ona vurduqları yaraları sağaltmaq üçün
İzreelə qayıtdı. Yəhuda padşahı Yehoram
oğlu Axazya, Axav oğlu Yehoramı görmək
üçün İzreelə gəldi, çünki o, yaralı idi.

İsrail padşahı Yehu

9 1 Peyğəmbər Elişa peyğəmbərlərdən
birini çağırıb ona demişdi: «Belini qurşa
və bu yağ qabını əlinə alıb Ramot-Gileada get.
2 Oraya çatınca Nimşi oğlu Yehoşafat oğlu
Yehunu tap. Girib onu yoldaşlarının arasından
çağır və içəri otağa apar. 3 Yağ qabını götür və
yağı onun başına töküb söylə: "Rəbb belə
deyir: ‹Səni İsrail üzərində padşah olmaq
üçün məsh etdim›". Sonra qapını açıb qaç və
orada durma».

4 Peyğəmbərin nökəri olan bu cavan oğlan
Ramot-Gileada getdi. 5 Oraya gəlib gördü ki,
qoşun başçıları burada oturmuşlar. O dedi:
«Ey rəis, sənə sözüm var». Yehu dedi:
«Aramızdan kimə?» Nökər dedi: «Ey rəis,
sənə». 6 Yehu qalxıb içəri girdi. Nökər yağı
onun başına töküb dedi: «İsrailin Allahı Rəbb
belə deyir: "Səni Rəbbin xalqı olan İsrail
üzərində padşah olmaq üçün məsh etdim.
7 Ağan Axavın nəslini qırıb məhv edəcəksən.
Qullarım peyğəmbərlərin və Rəbbin bütün
qullarının qanı üçün Mən İzeveldən qisasımı
alacağam. 8 Bütün Axav nəsli məhv olacaq:
İsraildə Axavdan divar isladan hər kəsi –
bütün kişiləri, istər kölə olsun, istər azad,
kəsib atacağam. 9 Axavın nəslini Nevat oğlu
Yarovamın və Axiya oğlu Baaşanın nəsilləri
kimi edəcəyəm. 10 İzeveli isə İzreel tarlasında
köpəklər yeyəcək və onu basdıran
olmayacaq"». Sonra o, qapını açıb qaçdı.

11 Yehu çıxıb ağasının adamlarının yanına
gəldi. Onlardan biri Yehuya dedi: «Xeyir ola?
Bu dəli sənin yanına nə üçün gəlib?» Yehu
onlara dedi: «Onun necə adam olduğunu və
nə deyəcəyini bilirsiniz». 12 Onlar dedilər:
«Yalan deyirsən! Onun nə dediyini bizə
bildir». Yehu dedi: «Mənə söylədi ki, Rəbb
belə deyir: "Səni İsrail üzərində padşah olmaq
üçün məsh etdim"». 13 Hamı tez qalxıb öz
paltarını götürdü və onları pilləkənin üstünə –
Yehunun ayağı altına sərdi. Onlar şeypur
çalıb «Yehu padşahdır!» dedilər.

Yehunun Yehoramı öldürməsi

14 Nimşi oğlu Yehoşafat oğlu Yehu
Yehorama qəsd hazırladı. O vaxt Yehoram və
onunla birgə bütün İsraillilər Ramot-Gileadı
Aram padşahı Xazaelin hücumundan
qoruyurdular. 15 Ancaq padşah Yehoram
Aram padşahı Xazaelə qarşı vuruşarkən
Aramlıların ona vurduqları yaraları sağaltmaq
üçün İzreelə qayıtmışdı. Yehu dedi: «Əgər siz
mənimlə razısınızsa, qoy şəhəri heç kəs tərk
etməsin ki, bu xəbər İzreelə gedib çatmasın».
16 Yehu arabaya minib İzreelə getdi, çünki
Yehoram orada yatırdı. Yəhuda padşahı
Axazya Yehoramı görmək üçün gəlmişdi.
17 İzreeldəki qüllə üzərində duran gözətçi
Yehunun oraya yaxınlaşan qoşununu görüb
dedi: «Qoşun görürəm». Yehoram dedi: «Bir
atlı götürüb onları qarşılamağa göndər ki,
soruşsun: "Xeyir ola?"» 18 Bir atlı Yehunu
qarşılamağa getdi və ona dedi: «Padşah
soruşur: "Xeyir ola?"» Yehu dedi: «Xeyirdən
sənə nə? Dön, dalımca gəl». Gözətçi dedi:
«Qasid onların yanına gəldi, ancaq geri
qayıtmır». 19 İkinci atlını göndərdilər, o da
Yehunun yanına gəlib dedi: «Padşah soruşur:
"Xeyir ola?"» Yehu dedi: «Xeyirdən sənə nə?
Dön, dalımca gəl». 20 Gözətçi dedi: «Qasid
onların yanına gəldi, ancaq geri qayıtmır.
Araba sürməyi Nimşi oğlu Yehunun
sürməyinə oxşayır, çünki o, dəli kimi sürür».

21 Yehoram dedi: «Arabamı qoş». Onun
arabasını qoşdular. İsrail padşahı Yehoram və
Yəhuda padşahı Axazya öz arabalarında
Yehunu qarşılamağa çıxdı və İzreelli Navotun

9:6 *– 1Pad. 19:16*

9:10 *– 1Pad. 21:23*
9:15-16 *– 2Saln. 22:6*

tarlasında onunla rastlaşdı. 22 Yehoram
Yehunu görəndə soruşdu: «Xeyir ola, Yehu?»
Yehu dedi: «Anan İzevelin xainlikləri və
cadugərlikləri bu qədər çox olduğu halda necə
xeyir ola bilər?» 23 Yehoram arabasını
döndərdi və Axazyaya «Xəyanət, ey
Axazya!» deyib qaçdı. 24 Yehu ox-kamanını
çəkdi və Yehoramı kürəyindən vurdu. Ox
onun ürəyindən keçib çıxdı və o öz arabasına
yıxıldı. 25 Yehu keşikçilər rəisi Bidqara dedi:
«Onu götürüb İzreelli Navotun tarlasına at.
Yadına sal, mən səninlə birgə onun atası
Axavın dalınca gedərkən Rəbb ona qarşı belə
söyləmişdi: 26 “Navotun və onun oğullarının
qanı dünən Mənim gözümün qabağına gəldi”
bəyan edir Rəbb. “Səndən bu tarlada qisas
alacağam” bəyan edir Rəbb. İndi Rəbbin
sözünə görə onu götürüb tarlaya at».

Yehunun Yəhuda padşahı Axazyanı öldürməsi

27 Yəhuda padşahı Axazya bunu gördükdə
Bet-Haqqan yolu ilə qaçdı. Yehu onu tə’qib
edib dedi: «Onu da vurun». İvleam yanında
olan Qur yoxuşunda onu arabada vurdular. O,
Megiddoya qaçıb orada öldü. 28 Adamları onu
araba ilə Yerusəlimə gətirdilər və Davudun
şəhərində, atalarının yanında, öz qəbrində
basdırdılar. 29 Axav oğlu Yehoramın
padşahlığının on birinci ilində Axazya
Yəhuda üzərində padşah olmuşdu.

Yehunun İzeveli öldürməsi

30 Yehu İzreelə gəldi. İzevel bunu eşitdi. O,
gözlərinə sürmə çəkib başına bəzək vurdu və
pəncərədən boylanıb baxdı. 31 Yehu
darvazadan girəndə İzevel dedi: «Xeyir ola,
ey öz ağasını öldürən Zimri?» 32 Yehu üzünü
pəncərəyə doğru qaldırıb dedi: «Kim
mənimlədir, kim?» İki-üç saray xidmətçisi
boylanıb ona baxdı. 33 Yehu dedi: «Onu aşağı
atın». İzeveli aşağı atdılar. Qanı divarın və
atların üstünə sıçradı və atlar onun cəsədini
tapdaladı. 34 Yehu içəri girərək yeyib-içdi və
dedi: «Bu lə’nətə gəlmiş qadını götürüb
basdırın, çünki padşah qızıdır». 35 Onlar
İzeveli basdırmaq üçün getdilər. Ancaq onun
kəlləsindən, ayaqlarından və ovuclarından
başqa heç nə tapmadılar. 36 Geri qayıdıb
Yehuya söylədilər. O dedi: «Qulu Tişbeli
İlyas vasitəsilə Rəbbin söylədiyi söz belədir:
“İzreel tarlasında İzevelin ətini köpəklər
yeyəcək. 37 İzevelin cəsədi İzreel tarlasına
tökülmüş peyin kimi olacaq və heç kəs deyə
bilməyəcək ki, bu, İzeveldir”».

Yehunun şahzadələri öldürməsi

10 1 Samariyada Axavın nəslindən olan
yetmiş nəfər şahzadə var idi. Yehu
İzreel başçılarına, ağsaqqallara və Axavın
nəslindən olan uşaqların himayəçilərinə
məktublar yazıb Samariyaya göndərdi. O belə
yazdı: 2 «Ağanızın şahzadələri sizin
yanınızdadır, döyüş arabalarınız və atlarınız,
qalalı şəhəriniz və silahlarınız var. Bu məktub
sizə çatanda 3 ağanızın şahzadələrindən ən
yaxşısını, ən layiqlisini seçib onu atasının
taxtında oturdun və ağanızın nəsli üçün
vuruşun».
4 Onlar çox qorxub dedilər: «İki padşah ona
qarşı dayana bilmədi, biz necə dayanacağıq?»
5 Saray rəisi, şəhər başçısı, ağsaqqallar və
himayəçilər Yehuya xəbər göndərib dedilər:
«Biz sənin qullarınıq və bizə dediyin hər şeyi
edərik, heç kəsi də padşah etməyəcəyik. Sən
nə istəyirsən, onu da et». 6 Yehu ikinci
məktubunda onlara belə yazdı: «Əgər siz
mənimlə razı olub sözümə qulaq asırsınızsa,
ağanızın şahzadələrinin başlarını götürüb
sabah bu vaxt İzreelə, yanıma gəlin». Yetmiş
nəfər şahzadə onları tərbiyə edən şəhərin
böyük adamlarının yanında qalırdı. 7 Məktub
onlara çatanda onlar yetmiş nəfər şahzadəni
tutub öldürdülər və başlarını səbətlərə qoyub
İzreelə, Yehuya göndərdilər. 8 Qasid gəldi və
ona bildirib dedi: «Şahzadələrin başlarını
gətirdilər». Yehu dedi: «Onları iki qalaq edib
darvazanın girişində səhərə qədər qoyun».
9 Səhəri gün Yehu bayıra çıxdı və qalxıb
bütün xalqa dedi: «Sizin təqsiriniz yoxdur.
Ağama mən qəsd hazırladım və onu mən
öldürdüm. Bəs bunların hamısını kim qırdı?
10 Onda bilin ki, Axavın nəslinə qarşı Rəbbin
söylədiyi sözlərdən heç biri hədər gedə
bilməz. Rəbb Öz qulu İlyas vasitəsilə
söylədiyi işi etmişdir». 11 Yehu Axavın
İzreeldəki sarayında olan adamlardan sağ
qalanların hamısını – onun bütün böyüklərini,
yaxın adamlarını və kahinlərini qırdı, bir
adamını da sağ buraxmadı.

9:26 *– 1Pad. 21:19*
9:36 *– 1Pad. 21:23*
10:11 *– Huş. 1:4*

Yehu padşah Axazyanın qohumlarını öldürür

[12] Yehu Samariyaya tərəf yola düşdü. Yolda
çobanlara məxsus olan Bet-Eqeddən keçəndə
[13] Yəhuda padşahı Axazyanın qohumlarına
rast gəldi və onlara dedi: «Siz kimsiniz?»
Onlar dedilər: «Biz Axazyanın qohumlarıyıq.
Padşahın və mələkənin övladlarını
salamlamaq üçün gedirik». [14] Yehu dedi:
«Bunları diri tutun». Onları diri tutdular və bu
qırx iki nəfər adamı Bet-Eqed quyusunun
yanında öldürdülər. Yehu onlardan heç birini
sağ buraxmadı.

Yehu Axavın Samariyada olan adamlarını öldürür

[15] Yehu oradan gedəndə onu qarşılamağa
gələn Rekav oğlu Yehonadava rast gəldi və
onu salamlayıb dedi: «Sənin niyyətin mənim
ürəyimcə olduğu kimi mənim də niyyətim
sənin ürəyincədirmi?» Yehonadav «bəli» dedi.
Yehu dedi: «Elə isə əlini ver». O, əlini verdi
və Yehu onu öz arabasına qaldırdı. [16] Sonra
dedi: «Mənimlə gəl və Rəbb üçün
göstərdiyim qeyrəti gör». Onu Yehunun
arabasına mindirib apardılar. [17] Yehu
Samariyaya gəldi və Rəbbin İlyasa söylədiyi
sözə görə Axavın Samariyada qalan bütün
adamlarını tamamilə qırıb məhv etdi.

Yehunun Baala səcdə edənləri öldürməsi

[18] Yehu bütün xalqı toplayıb onlara dedi:
«Axav Baala az səcdə etdi, ancaq Yehu ona
çox səcdə edəcək. [19] İndi Baalın bütün
peyğəmbərlərini, ona səcdə edənlərin
hamısını, onun bütün kahinlərini mənim
yanıma çağırın, heç kəs qalmasın, çünki Baala
böyük qurbanım var. Kim gəlməsə, sağ
qalmayacaq». Ancaq Yehu burada hiylə
işlətdi ki, Baala səcdə edənləri məhv etsin.
[20] Yehu dedi: «Baal üçün təqdis olunmuş bir
toplantı çağırın». Onlar toplantı çağırdılar.
[21] Yehu İsrailin hər tərəfinə xəbər göndərdi.
Baala səcdə edənlərin hamısı gəldi, gəlməyən
bir nəfər də qalmadı. Onlar Baal mə'bədinə
girdilər və Baal mə'bədi ağzınacan adamla
doldu. [22] Yehu paltarlara baxan adama dedi:
«Baala səcdə edənlərin hamısı üçün əba ver».
Bu adam da onlar üçün əba verdi.

[23] Yehu Rekav oğlu Yehonadavla birgə
Baal mə'bədinə girib Baala səcdə edənlərə
dedi: «Axtarıb baxın, burada Rəbbə səcdə
edən bir nəfər sizinlə olmasın, yalnız Baala
səcdə edənlər olsun». [24] Onlar təqdimlər və
yandırma qurbanları gətirmək üçün qabağa
gəldilər. Yehu bayırda səksən adam
qoymuşdu və onlara demişdi: «Əlinizə
verdiyim bu adamlardan biri kimdən qaçıb
qurtarsa, o adam əvəzində öz canını verəcək».
[25] Yandırma qurbanları gətirilməsi sona
çatanda Yehu öz keşikçilərinə və onların
rəislərinə dedi: «İçəri girib onları qırın, heç
kəs çıxa bilməsin». Keşikçilər və rəislər onları
qılıncdan keçirib qırdılar və meyitlərini bayıra
atdılar. Sonra Baal mə'bədinin içəri otağına
girdilər. [26] Oradan Baal mə'bədinin büt olan
sütununu çıxarıb yandırdılar. [27] Beləcə Baala
qoyulan sütunu yıxdılar. Baal mə'bədini də
dağıdıb ayaqyolu etdilər, ora bu günə qədər
də belədir. [28] Beləliklə, Yehu İsraildən Baalın
kökünü kəsdi.

[29] Ancaq Yehu Nevat oğlu Yarovamın
İsrailə etdirdiyi günahlardan, Bet-Eldə və
Danda olan qızıl danalara səcdə etməkdən əl
çəkmədi. [30] Rəbb Yehuya dedi: «Sən gözümdə
doğru olan işlər görməklə yaxşı elədin və
Mənim ürəyimdə olan hər şeyə görə Axavın
adamları ilə rəftar etdin. Buna görə də
dördüncü nəslinə qədər sənin övladların İsrail
taxtında oturacaq». [31] Ancaq Yehu bütün qəlbi
ilə İsrailin Allahı Rəbbin qanunu ilə getmək
istəmədi və Yarovamın İsrailə etdirdiyi
günahlardan əl çəkmədi.

Yehunun ölümü

[32] Rəbb o dövrdə İsrail torpağını kəsib
kiçiltməyə başladı. Xazael bütün İsrail
hüdudlarında onları məğlub etdi: [33] İordan
çayının şərq tərəfindəki Qadlılara, Ruvenlilərə
və Menaşşelilərə məxsus olan bütün Gilead
torpağını, Arnon vadisinin kənarında olan
Aroerdən Gileada və Başana qədər hər tərəfi
zəbt etdi.

[34] Yehunun qalan işləri, etdiyi hər şey və
onun bütün hünəri barədə İsrail padşahlarının
salnamələr kitabında yazılmışdır. [35] Yehu
ataları ilə uyudu və onu Samariyada
basdırdılar. Onun yerinə oğlu Yehoaxaz
padşah oldu. [36] Yehunun Samariyada İsrail
üzərində padşahlıq etdiyi müddət iyirmi
səkkiz il idi.

10:29 *– 1Pad. 12:28-30*

Yəhuda mələkəsi Atalya

(2Saln. 22:10-23:15)

11 1 Axazyanın anası Atalya oğlunun
öldüyünü görəndə qalxıb bütün
padşah nəslini məhv etdi. 2 Ancaq padşah
Yehoramın qızı, Axazyanın bacısı Yehoşeva
öldürülən şahzadələr arasından Axazyanın
oğlu Yoaşı gizlincə apardı və onu dayəsi ilə
birgə yataq otağında yerləşdirdi. Beləcə Yoaşı
Atalyadan gizlətdilər və o öldürülmədi. 3 O,
altı il gizli olaraq Rəbbin mə'bədində dayəsi
ilə birgə qaldı. Atalya isə ölkə üzərində
padşahlıq etdi.
4 Yeddinci ildə Yehoyada Karililərin və
keşikçilərin yüzbaşılarını çağırtdırdı, onları öz
yanına – Rəbbin mə'bədinin içərisinə gətirdi.
Orada bu adamlarla əhd kəsib onları and
içdirdi və şahzadəni onlara göstərdi. 5 Sonra
Yehoyada onlara əmr edib dedi: «Siz belə
edin: Şənbə günü növbə çəkənlərinizin üçdə
biri sarayın keşiyini çəksin, 6 üçdə biri Sur
darvazasında dursun, üçdə biri isə keşikçilərin
arxasındakı darvazada dayansın. Beləcə
sarayın keşiyini çəkin. 7 Sizin iki bölüyünüz –
Şənbə günü növbə çəkməyənlərin hamısı
padşahın tərəfində olub Rəbbin mə'bədinin
keşiyini çəksin. 8 Hər kəs silahı əlində padşahı
əhatəyə alsın, cərgələrinizə girən öldürülsün.
Padşah girib-çıxdığı vaxt onunla olun».
9 Yüzbaşılar kahin Yehoyadanın əmr etdiyi
hər şeyi etdilər: hər biri öz adamlarını, Şənbə
günü növbə çəkənləri və növbədə olmayanları
götürüb kahin Yehoyadanın yanına gəldi.
10 Kahin yüzbaşılara Rəbbin mə'bədində olan
padşah Davudun nizələrini və qalxanlarını
verdi. 11 Keşikçilər mə'bədin sağ tərəfindən
sol tərəfinə qədər qurbangahın və mə'bədin
yanında, padşahın ətrafında dayandılar. Hər
kəsin silahı əlində idi. 12 Kahin şahzadəni irəli
çıxartdı və tacı başına qoyub şəhadətnaməni
ona verdi. Onu padşah olmaq üçün məsh
etdilər və əl çalıb «Yaşasın padşah!» dedilər.
13 Atalya keşikçilərin və xalqın səsini
eşidəndə xalqın yanına, Rəbbin mə'bədinə
gəldi. 14 O baxıb gördü ki, padşah qaydaya
görə sütunun yanında dayanmış, rəislər və
kərənay çalanlar da padşahın yanındadır.
Bütün ölkə xalqı sevinərək kərənay çalırdı.
Atalya paltarını cırıb bağırdı: «Xəyanət!
Xəyanət!» 15 Kahin Yehoyada qoşun üçün
cavabdeh olan yüzbaşılara əmr edib dedi:
«Onu cərgələrin arasından çıxarın və dalınca
gələni qılıncla öldürün». Çünki kahin «qoy o,
Rəbbin mə'bədində öldürülməsin» demişdi.
16 Atalyanı tutdular, onu atların girdiyi
darvazadan saraya gətirdilər və orada
öldürüldü.
17 Yehoyada Rəbb ilə padşah və xalq
arasında əhd kəsdi ki, onlar Rəbbin xalqı
olsun. O, padşahla xalq arasında da əhd kəsdi.
18 Bütün ölkə xalqı Baal mə'bədinə getdi. Onu
dağıdıb qurbangahlarını və bütlərini parça-
parça etdilər, Baal kahini Mattanı
qurbangahların önündə öldürdülər. Kahin
Rəbbin mə'bədinə gözətçilər qoydu. 19 O,
yüzbaşıları, Karililəri, keşikçiləri, bütün ölkə
xalqını özü ilə götürdü. Onlar padşahı Rəbbin
mə'bədindən düşürtdülər və keşikçilər
darvazasının yolu ilə saraya gəldilər. Yoaş
padşahların taxtında oturdu. 20 Bütün ölkə
xalqı sevindi və şəhər sakitləşdi. Çünki
Atalyanı padşah sarayında qılıncla
öldürmüşdülər.

Yəhuda padşahı Yoaş

(2Saln. 24:1-27)

21 Yoaş padşah olduğu vaxt yeddi yaşında
idi.
12 1 Yehunun padşahlığının yeddinci
ilində Yoaş padşah oldu və
Yerusəlimdə qırx il padşahlıq etdi. Anası
Beer-Şevadan olub adı Sivya idi. 2 Kahin
Yehoyada Yoaşı öyrətdiyi dövr ərzində
Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi. 3 Ancaq
səcdəgahlar aradan qaldırılmadı, xalq hələ
səcdəgahlarda qurban gətirir və buxur
yandırırdı.
4 Yoaş kahinlərə dedi: «Müqəddəs şeylər
kimi Rəbbin mə'bədinə gətirilən gümüşü,
siyahıyaalma zamanı toplanmış gümüşü, hər
kəsin öz canı əvəzinə verdiyi gümüşü və
Rəbbin mə'bədinə gətirmək üçün hər kəsin
ürəyi istədiyi qədər verdiyi gümüşün hamısını
5 kahinlərin hər biri öz xəzinədarından
götürsün və mə'bəddə harada uçuq bir yer
varsa, o uçuqları özləri tə'mir etsin». 6 Ancaq
padşah Yoaşın padşahlığının iyirmi üçüncü
ilində kahinlər hələ mə'bədin uçuqlarını
tə'mir etməmişdilər. 7 Padşah Yoaş kahin
Yehoyadanı və o biri kahinləri çağırıb onlara
dedi: «Nə üçün siz mə'bədin uçuqlarını tə'mir

12:4 – *Çıx. 30:11-16, Lev. 27:1-25*

12:16 – *Lev. 7:7*

etmirsiniz? İndi daha xəzinədarlarınızdan
özünüz üçün gümüş almayın, qoy bu gümüş
mə’bədin uçuqlarının tə’miri üçün verilsin».
[8] Kahinlər razı oldular ki, daha xalqdan gümüş
almasınlar və mə’bədin uçuqlarını da özləri
tə’mir etməsinlər.
[9] Kahin Yehoyada bir sandıq götürdü və
onun qapağında dəlik açdı. Onu qurbangahın
yanına, Rəbbin mə’bədinə girən yerdə sağ
tərəfə qoydu. Qapıda keşik çəkən kahinlər
Rəbbin mə’bədinə gətirilən gümüşün hamısını
oraya qoyardı. [10] Sandıqda çoxlu gümüş
olduğunu görəndə padşahın mirzəsi və baş
kahin gələrək Rəbbin mə’bədində tapılan
gümüşü torbalara doldurub tərəzidə çəkirdilər.
[11] Çəkilən gümüşü Rəbbin mə’bədinin işinə
nəzarət edən rəislərə verirdilər. Onlar da bunu
Rəbbin mə’bədində işləyən dülgərlərə,
ustalara, [12] bənnalara, daşyonanlara, Rəbbin
mə’bədinin uçuqlarını tə’mir etmək üçün
taxta və yonulmuş daşlar satın alan adamlara
verir və mə’bədin bütün tə’mir işlərinə
xərcləyirdilər. [13] Ancaq Rəbbin mə’bədinə
gətirilmiş gümüşdən mə’bəd üçün gümüş
kasalar, maqqaşlar, piyalələr, kərənaylar və
qızıl yaxud gümüş qablar düzəldilmirdi.
[14] Çünki gümüşü iş görənlərə verirdilər və
onunla Rəbbin mə’bədini tə’mir edirdilər. [15] İş
görənlərə vermək üçün əllərinə gümüş
verdikləri adamlardan hesabat istəmirdilər,
çünki onlar sədaqətlə çalışırdılar. [16] Təqsir
təqdimlərinin və günah təqdimlərinin gümüşü
Rəbbin mə’bədinə gətirilmədi, çünki o,
kahinlərin idi.
[17] O vaxt Aram padşahı Xazael gəldi və
Qata hücum edib oranı aldı. Sonra o,
Yerusəlimə hücum etməyə yönəldi. [18] Yəhuda
padşahı Yoaş babaları olan Yəhuda padşahları
Yehoşafatın, Yehoramın və Axazyanın təqdis
etdiyi bütün şeyləri, özünün təqdis etdiyi
şeyləri, Rəbbin mə’bədinin və sarayın
xəzinələrində tapılan bütün qızılı götürüb
Aram padşahı Xazaelə göndərdi. O da
Yerusəlimdən geri çəkildi.
[19] Yoaşın qalan işləri və etdiyi hər şey
barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr
kitabında yazılmışdır. [20] Ə’yanları qalxıb ona
qəsd hazırladılar və Sillaya enən yoldakı Bet-
Milloda Yoaşı vurdular. [21] Onu vuranlar
ə’yanları Şimeat oğlu Yozakar və Şomer oğlu
Yehozavad idi. Yoaş ataları ilə uyudu və onu
Davudun şəhərində, atalarının yanında
basdırdılar. Onun yerinə oğlu Amasya padşah
oldu.

İsrail padşahı Yehoaxaz

13 [1] Yəhuda padşahı Axazya oğlu
Yoaşın padşahlığının iyirmi üçüncü
ilində Yehunun oğlu Yehoaxaz Samariyada
İsrail üzərində padşah oldu və on yeddi il
padşahlıq etdi. [2] O, Rəbbin gözündə pis olan
işlər etdi və Nevat oğlu Yarovamın İsrailə
etdirdiyi günahların dalınca getdi, onlardan əl
çəkmədi.
[3] İsrailə qarşı Rəbbin qəzəbi alovlandı və
Yehoaxazın bütün ömrü boyu onları Aram
padşahı Xazaelin və Xazaelin oğlu Ben-
Hadadın əlinə verdi. [4] Yehoaxaz Rəbbə üz
tutub yalvardı və Rəbb onu eşitdi, çünki
İsraillilərin əzabını və Aram padşahının
onlara necə zülm etdiyini gördü. [5] Rəbb
İsraillilərə bir xilaskar verdi və onlar Aramın
əsarəti altından çıxdılar. İsraillilər əvvəlki
kimi öz torpaqlarında yaşadılar. [6] Ancaq onlar
Yarovam nəslinin İsrailə etdirdiyi
günahlardan əl çəkmədilər və bu günahların
dalınca getdilər, Aşera bütü də Samariyada
qalırdı. [7] Əlli süvaridən, on döyüş arabasından
və on min piyadadan başqa, Yehoaxazın daha
qoşunu qalmadı, çünki Aram padşahı onları
xırmanda toz kimi əzmişdi.
[8] Yehoaxazın qalan işləri, etdiyi hər şey və
onun hünəri barədə İsrail padşahlarının
salnamələr kitabında yazılmışdır. [9] Yehoaxaz
ataları ilə uyudu və onu Samariyada
basdırdılar. Onun yerinə oğlu Yoaş padşah
oldu.

İsrail padşahı Yoaş

[10] Yəhuda padşahı Yoaşın padşahlığının
otuz yeddinci ilində Yehoaxaz oğlu Yoaş
Samariyada İsrail üzərində padşah oldu və on
altı il padşahlıq etdi. [11] O, Rəbbin gözündə pis
olan işlər etdi, Nevat oğlu Yarovamın İsrailə
etdirdiyi bütün günahlardan əl çəkmədi və bu
günahların dalınca getdi.
[12] Yoaşın qalan işləri, etdiyi hər şey və
Yəhuda padşahı Amasya ilə döyüşdə
göstərdiyi hünər barədə İsrail padşahlarının
salnamələr kitabında yazılmışdır. [13] Yoaş
ataları ilə uyudu və onun taxtında Yarovam
oturdu. Yoaş Samariyada İsrail padşahlarının
yanında basdırıldı.

13:14 *– 2Pad. 2:12*

Elişanın ölümü və Yoaşın qələbələri

14 Elişa ölümcül halda xəstələnmişdi. İsrail
padşahı Yoaş ona baş çəkmək üçün yanına
gəldi və ağlayıb dedi: «Atam, ey atam!
İsrailin arabası və atlıları!» 15 Elişa ona dedi:
«Kaman və oxlar götür». O, kaman və oxlar
götürdü. 16 Elişa İsrail padşahına dedi:
«Kamanı çək». O, kamanı çəkdi. Elişa əllərini
padşahın əlləri üstünə qoydu. 17 Sonra dedi:
«Şərq tərəfdəki pəncərəni aç». O açdı. Elişa
«oxu at» dedi. O atdı. Elişa dedi: «Bu, Rəbbin
qurtuluş oxu, Arama qarşı qurtuluş oxudur!
Sən Aramlıları Afeqdə axıra qədər
qıracaqsan». 18 Sonra dedi: «Oxları götür». O
götürdü. Elişa İsrail padşahına dedi: «Yerə
vur». O, üç dəfə vurub dayandı. 19 Allah
adamı ona qəzəblənib dedi: «Beş-altı dəfə
vurmalı idin. Onda Aramlıları axıra qədər qıra
bilərdin, indi isə onları üç dəfə qıracaqsan».

20 Elişa öldü və onu basdırdılar. Moavlıların
dəstələri hər bahar fəslində ölkəyə gələrdi.
21 Bir dəfə bir nəfəri basdırarkən adamlar bir
dəstə gördülər və ölünü Elişanın qəbrinə
atdılar. Ölü düşüb Elişanın sümüklərinə
toxunan kimi dirildi və ayaq üstə qalxdı.

22 Yehoaxazın bütün ömrü boyu Aram
padşahı Xazael İsraillilərə zülm etdi. 23 Ancaq
Rəbb İbrahim, İshaq və Yaqubla etdiyi
əhdindən ötrü lütf və mərhəmət göstərib
onlara tərəf üz tutdu, onları məhv etmək
istəmədi və indiyə qədər Öz hüzurundan
kənar etmədi. 24 Aram padşahı Xazael öldü və
yerinə oğlu Ben-Hadad padşah oldu.
25 Yehoaxaz oğlu Yoaş müharibədə atası
Yehoaxazın əlindən alınan şəhərləri Xazaelin
oğlu Ben-Hadadın əlindən aldı. Yoaş
Aramlıları üç dəfə qırıb İsrail şəhərlərini geri
aldı.

Yəhuda padşahı Amasya

(2Saln. 25:1-24)

14
1 İsrail padşahı Yehoaxaz oğlu
Yoaşın padşahlığının ikinci ilində
Yəhuda padşahı Yoaşın oğlu Amasya padşah
oldu. 2 O padşah olduğu vaxt iyirmi beş
yaşında idi və Yerusəlimdə iyirmi doqquz il
padşahlıq etdi. Anası Yerusəlimdən olub adı
Yehoaddan idi. 3 Amasya atası Yoaşın etdiyi
kimi Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi,
amma babası Davud kimi deyildi. 4 Lakin
səcdəgahlar aradan qaldırılmadı, xalq hələ
səcdəgahlarda qurban gətirir və buxur
yandırırdı.

5 Padşahlıq əlində möhkəmlənəndə Amasya
padşah olan atasını öldürmüş ə’yanları
öldürdü. 6 Ancaq Musanın Qanun kitabında
yazıldığı kimi qatillərin oğullarını öldürmədi,
çünki Rəbb əmr edib demişdi: «Oğula görə
ata, ataya görə oğul öldürülməsin, hər kəs öz
günahına görə ölməlidir». 7 O, on min nəfər
Edomlunu Duz dərəsində qırıb Selanı
müharibə ilə aldı. Onun adını Yoqteel qoydu
və bu günə qədər də belədir.

8 O vaxt Amasya İsrail padşahı Yehu oğlu
Yehoaxaz oğlu Yoaşın yanına qasidlər
göndərib dedi: «Gəl, qarşılaşaq». 9 İsrail
padşahı Yoaş Yəhuda padşahı Amasyaya
cavab verib dedi: «Livanda olan qanqal
oradakı sidr ağacına xəbər göndərib “qızını
oğluma arvad olmaq üçün ver” dedi. Amma
Livanda olan bir çöl heyvanı keçərək qanqalı
tapdaladı. 10 Əlbəttə, sən Edomluları qırdın və
ürəyin qürurlandı. Bununla öyün və öz evində
otur. Nə üçün sən Yəhudalılarla birlikdə
bəlaya düşmək üçün münaqişəyə atılırsan?»

11 Ancaq Amasya qulaq asmadı. İsrail
padşahı Yoaş çıxıb Yəhuda padşahı Amasya
ilə Yəhudada olan Bet-Şemeşdə qarşılaşdı.
12 Yəhudalılar İsraillilərin önündə məğlub
oldular və hər kəs öz evinə qaçdı. 13 İsrail
padşahı Yoaş Yəhuda padşahı Axazya oğlu
Yoaş oğlu Amasyanı Bet-Şemeşdə tutdu.
Yoaş Yerusəlimə gəlib şəhər divarının
Efrayim darvazasından Künc darvazasına
qədər dörd yüz qulacını uçurdu. 14 Rəbbin
mə’bədində və sarayın xəzinələrində tapılan
bütün qızıl-gümüşü, bütün əşyaları apardı.
Girov olaraq tutduğu adamları da götürüb
Samariyaya qayıtdı.

15 Yoaşın qalan işləri, onun hünəri və
Yəhuda padşahı Amasya ilə necə vuruşduğu
barədə İsrail padşahlarının salnamələr
kitabında yazılmışdır. 16 Yoaş ataları ilə uyudu
və Samariyada İsrail padşahlarının yanında
basdırıldı. Onun yerinə oğlu Yarovam padşah
oldu.

17 Yəhuda padşahı Yoaş oğlu Amasya İsrail
padşahı Yehoaxaz oğlu Yoaşın ölümündən
sonra on beş il yaşadı. 18 Amasyanın qalan
işləri barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr
kitabında yazılmışdır. 19 Yerusəlimdə

14:6 *– Qanun. 24:16, 2Saln. 25:4, Yez. 18:20*

Amasyaya qəsd hazırladılar. O, Lakişə qaçdı.
Lakişə onun dalınca adamlar göndərib orada
onu öldürdülər. 20 Onu atlar üstündə gətirib
Yerusəlimdə, Davudun şəhərində, atalarının
yanında basdırdılar. 21 Bütün Yəhuda xalqı on
altı yaşlı Azaryanı[2] götürüb atası Amasyanın
yerinə padşah etdi. 22 Padşah ataları ilə
uyuduqdan sonra o, Elatı Yəhudaya qaytarıb
oranı tikdi.

İsrail padşahı II Yarovam

23 Yəhuda padşahı Yoaş oğlu Amasyanın
padşahlığının on beşinci ilində Yoaş oğlu
Yarovam Samariyada İsrail üzərində padşah
oldu və qırx bir il padşahlıq etdi. 24 O, Rəbbin
gözündə pis olan işlər etdi və Nevat oğlu
Yarovamın İsrailə etdirdiyi bütün
günahlardan əl çəkmədi. 25 Qulu Qat-Xeferli
peyğəmbər Amittay oğlu Yunus vasitəsilə
İsrailin Allahı Rəbbin söylədiyi sözə görə o,
Xamat keçidindən Arava dənizinə qədər İsrail
torpaqlarını geri aldı. 26 Çünki Rəbb
İsraillilərin acı fəlakətini görmüşdü: istər kölə
olsun, istər azad, İsraillilərə kömək edən bir
kəs olmadı. 27 Rəbb heç vaxt İsrailin adını
göylər altından siləcəyini deməmişdi, buna
görə də Yoaş oğlu Yarovamın vasitəsilə
onlara qurtuluş verdi.

28 Yarovamın qalan işləri, etdiyi hər şey,
onun hünəri, necə vuruşduğu və əvvəllər
Yəhudaya məxsus olan Dəməşqi və Xamatı
İsrailə necə qaytarması barədə İsrail
padşahlarının salnamələr kitabında
yazılmışdır. 29 Yarovam ataları İsrail
padşahları ilə uyudu və yerinə oğlu Zəkəriyyə
padşah oldu.

Yəhuda padşahı Azarya

(2Saln. 26:1-23)

15 1 İsrail padşahı Yarovamın
padşahlığının iyirmi yeddinci ilində
Yəhuda padşahı Amasyanın oğlu Azarya
padşah oldu. 2 O padşah olduğu vaxt on altı
yaşında idi və Yerusəlimdə əlli iki il
padşahlıq etdi. Anası Yerusəlimdən olub adı
Yekolya idi. 3 Azarya atası Amasyanın etdiyi
kimi Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi.
4 Lakin səcdəgahlar aradan qaldırılmadı, xalq
hələ səcdəgahlarda qurban gətirir və buxur
yandırırdı.

5 Rəbb padşaha bəla göndərdi, o, ölüm
gününə qədər cüzamlı oldu. Padşah başqa bir
evdə yaşayırdı. Onun oğlu Yotam isə saraya
başçılıq edərək ölkə xalqına hökm edirdi.
6 Azaryanın qalan işləri və etdiyi hər şey
barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr
kitabında yazılmışdır. 7 Azarya ataları ilə
uyudu və onu Davudun şəhərində, atalarının
yanında basdırdılar. Onun yerinə oğlu Yotam
padşah oldu.

İsrail padşahı Zəkəriyyə

8 Yəhuda padşahı Azaryanın padşahlığının
otuz səkkizinci ilində Yarovam oğlu
Zəkəriyyə Samariyada İsrail üzərində padşah
oldu və altı ay padşahlıq etdi. 9 O, atalarının
etdiyi kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi
və Nevat oğlu Yarovamın İsrailə etdirdiyi
günahlardan əl çəkmədi. 10 Yaveş oğlu Şallum
ona qəsd hazırladı, onu xalqın qabağında
vurub öldürdü və yerinə padşah oldu.
11 Zəkəriyyənin qalan işləri barədə İsrail
padşahlarının salnamələr kitabında
yazılmışdır. 12 Rəbbin Yehuya «dördüncü
nəslinə qədər sənin övladların İsrail taxtında
oturacaqlar» deyə söylədiyi sözə görə belə
oldu.

İsrail padşahı Şallum

13 Yəhuda padşahı Uzziyanın[3] padşahlığının
otuz doqquzuncu ilində Yaveş oğlu Şallum
padşah oldu və Samariyada bir ay padşahlıq
etdi. 14 Qadi oğlu Menaxem Tirsadan çıxıb
Samariyaya gəldi. Samariyada Yaveş oğlu
Şallumu vurub öldürdü və yerinə padşah oldu.

15 Şallumun qalan işləri və necə qəsd
hazırladığı barədə İsrail padşahlarının
salnamələr kitabında yazılmışdır. 16 O vaxt
Menaxem Tirsadan çıxıb Tifsahda və onun
ətrafında yaşayanların hamısını qırdı.
Darvazaları onun üzünə açmadıqlarına görə
onları məhv etdi və orada olan bütün hamilə
qadınları doğradı.

İsrail padşahı Menaxem

17 Yəhuda padşahı Azaryanın padşahlığının
otuz doqquzuncu ilində Qadi oğlu Menaxem
İsrail üzərində padşah oldu və Samariyada on
il padşahlıq etdi. 18 O, Rəbbin gözündə pis
olan işlər etdi və bütün ömrü boyu Nevat oğlu

---

[2] **14:21** *Azarya* – başqa adı Uzziyadır. Bax: 2Pad. 15:13.

***14:25** – Yun. 1:1*

***15:7** – Yeş. 6:1*

***15:12** – 2Pad. 10:30*

[3] **15:13** *Uzziya* – Azaryanın başqa adı. Bax: 2Pad. 14:21; 15:26.

Yarovamın İsrailə etdirdiyi günahlardan əl
çəkmədi. 19 Aşşur padşahı Pul[4] ölkəyə hücum
etdi. Menaxem ona min talant gümüş verdi ki,
padşahlığını möhkəmləndirmək üçün Pul
onunla müttəfiq olsun. 20 Menaxem Aşşur
padşahına vermək üçün İsrailin varlı
adamlarının hamısından gümüş yığdı, onların
hər birindən əlli şekel gümüş aldı. Onda
Aşşur padşahı bu ölkədə qalmayıb geri
qayıtdı. 21 Menaxemin qalan işləri və etdiyi
hər şey barədə İsrail padşahlarının salnamələr
kitabında yazılmışdır. 22 Menaxem ataları ilə
uyudu və yerinə oğlu Peqahya padşah oldu.

İsrail padşahı Peqahya

23 Yəhuda padşahı Azaryanın padşahlığının
əllinci ilində Menaxem oğlu Peqahya
Samariyada İsrail üzərində padşah oldu və iki
il padşahlıq etdi. 24 O, Rəbbin gözündə pis
olan işlər etdi və Nevat oğlu Yarovamın
İsrailə etdirdiyi günahlardan əl çəkmədi.
25 Peqahyanın keşikçilər rəisi Remalya oğlu
Peqah ona qəsd hazırladı, Gileadlılardan əlli
nəfərin köməyi ilə Samariyada sarayın
qalasında onu Arqov və Arye ilə birgə vurub
öldürdü və onun yerinə padşah oldu.
26 Peqahyanın qalan işləri və etdiyi hər şey
barədə İsrail padşahlarının salnamələr
kitabında yazılmışdır.

İsrail padşahı Peqah

27 Yəhuda padşahı Azaryanın padşahlığının
əlli ikinci ilində Remalya oğlu Peqah
Samariyada İsrail üzərində padşah oldu və
iyirmi il padşahlıq etdi. 28 O, Rəbbin gözündə
pis olan işlər etdi və Nevat oğlu Yarovamın
İsrailə etdirdiyi günahlardan əl çəkmədi.
29 İsrail padşahı Peqahın dövründə Aşşur
padşahı Tiqlat-Pileser gəlib İyonu, Avel-Bet-
Maakanı, Yanoahı, Qedeşi, Xasoru, Gileadı,
Qalileyanı və bütün Naftali torpağını tutdu və
əhalisini Aşşura sürgün etdi. 30 Ela oğlu Huşə
Remalya oğlu Peqaha qəsd hazırladı, onu
vurub öldürdü və Uzziya oğlu Yotamın
padşahlığının iyirminci ilində onun yerinə
padşah oldu. 31 Peqahın qalan işləri və etdiyi
hər şey barədə İsrail padşahlarının salnamələr
kitabında yazılmışdır.

Yəhuda padşahı Yotam

(2Saln. 27:1-9)

32 İsrail padşahı Remalya oğlu Peqahın
padşahlığının ikinci ilində Uzziya oğlu Yotam
Yəhuda üzərində padşah oldu. 33 O padşah
olduğu vaxt iyirmi beş yaşında idi və
Yerusəlimdə on altı il padşahlıq etdi. Anası
Sadoq qızı Yeruşa idi. 34 Yotam atası
Uzziyanın etdiyi kimi Rəbbin gözündə doğru
olan işlər etdi. 35 Lakin səcdəgahlar aradan
qaldırılmadı, xalq hələ səcdəgahlarda qurban
gətirir və buxur yandırırdı. O, Rəbbin
mə'bədinin yuxarı darvazasını düzəltdi.
36 Yotamın qalan işləri və etdiyi hər şey
barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr
kitabında yazılmışdır. 37 Rəbb o dövrdə Aram
padşahı Resini və Remalya oğlu Peqahı
Yəhudalıların üstünə göndərməyə başladı.
38 Yotam ataları ilə uyudu və babası Davudun
şəhərində, atalarının yanında basdırıldı. Onun
yerinə oğlu Axaz padşah oldu.

Yəhuda padşahı Axaz

(2Saln. 28:1-27)

16 1 Remalya oğlu Peqahın
padşahlığının on yeddinci ilində
Yotam oğlu Axaz Yəhuda üzərində padşah
oldu. 2 Axaz padşah olduğu vaxt iyirmi
yaşında idi və Yerusəlimdə on altı il padşahlıq
etdi. O, babası Davuddan fərqli olaraq Allahı
Rəbbin gözündə doğru olan işlər etmədi.
3 Axaz İsrail padşahlarının yolu ilə getdi və
Rəbbin İsrail övladlarının önündən qovduğu
millətlərin iyrənc əməllərini edərək oğlunu
oda qurban verdi. 4 O, səcdəgahlarda, təpələr
üstündə və hər kölgəli ağac altında qurban
gətirir və buxur yandırırdı.
5 Onda Aram padşahı Resin və İsrail
padşahı Remalya oğlu Peqah Yerusəlimin
üzərinə hücum etdilər və Axazı mühasirəyə
aldılar, ancaq onu məğlub edə bilmədilər. 6 O
vaxt Aram padşahı Resin Elatı Arama
qaytardı və Yəhudalıları Elatdan qovub
çıxartdı. Aramlılar Elata girdilər və bu günə
qədər orada yaşayırlar.
7 Axaz Aşşur padşahı Tiqlat-Pileserin
yanına qasidlər göndərib dedi: «Mən sənin
qulun və nökərinəm. Gəl, məni üstümə hücum
edən Aram və İsrail padşahlarının əlindən

---

[4] **15:19** *Pul* – Tiqlat-Pileserin başqa adı. Bax: 1Saln. 5:26.

***16:3** – Qanun. 12:31*
***16:5** – Yeş. 7:1*

qurtar». [8] Axaz Rəbbin mə'bədində və sarayın
xəzinələrində tapılan qızıl-gümüşü götürüb
Aşşur padşahına hədiyyə göndərdi. [9] Aşşur
padşahı ona qulaq asdı: Dəməşqə hücum edib
onu aldı, əhalisini Qirə sürgün etdi və Resini
öldürdü.

[10] Padşah Axaz Aşşur padşahı Tiqlat-
Pileseri qarşılamaq üçün Dəməşqə getdi. O,
Dəməşqdə olan qurbangahı gördü,
qurbangahın bütün quruluşunu və təsvirini
kahin Uriyaya göndərdi. [11] Kahin Uriya
padşah Axazın Dəməşqdən göndərdiyi bütün
şeylərə görə bir qurbangah düzəltdi. O,
padşah Dəməşqdən qayıdana qədər bunu etdi.
[12] Padşah Dəməşqdən qayıdıb qurbangahı
gördü. O yaxınlaşıb qurbangahın üstünə
qalxdı. [13] Qurbangahın üstündə öz yandırma
qurbanını və taxıl təqdimini yandırdı, tökmə
təqdimini tökdü və ünsiyyət qurbanlarının
qanını oraya səpdi. [14] Rəbbin önündə olan
tunc qurbangahı mə'bədin qabaq tərəfindən,
öz qurbangahı ilə Rəbbin mə'bədi arasından
gətirdi və onu öz qurbangahının şimal tərəfinə
qoydu. [15] Padşah Axaz kahin Uriyaya əmr
edib dedi: «Hər gün səhərin yandırma
qurbanını, axşamın taxıl təqdimini, padşahın
yandırma qurbanını və taxıl təqdimini, bütün
ölkə xalqının yandırma qurbanını, taxıl
təqdimini və tökmə təqdimini böyük
qurbangahın üstündə yandır. Yandırma
qurbanlarının və başqa qurbanların bütün
qanını onun üstünə səp. Ancaq tunc
qurbangah soraq etmək üçün mənim olacaq».
[16] Kahin Uriya da padşah Axazın əmr etdiyi
hər şeyi yerinə yetirdi.

[17] Padşah Axaz dayaqların yan lövhələrini
kəsib dayaqların üstündən ləyənləri götürdü.
Hovuzu altında olan tunc buğaların üstündən
qaldırıb bir daş səkinin üstünə qoydu. [18] Şənbə
günü üçün mə'bəddə düzəldilmiş bağlı yeri və
padşahın bayırdakı giriş yerini Aşşur
padşahından ötrü Rəbbin mə'bədindən
götürdü.

[19] Axazın qalan işləri barədə Yəhuda
padşahlarının salnamələr kitabında
yazılmışdır. [20] Axaz ataları ilə uyudu və
Davudun şəhərində, atalarının yanında
basdırıldı. Onun yerinə oğlu Xizqiya padşah
oldu.

İsrailin son padşahı Huşə

17 [1] Yəhuda padşahı Axazın
padşahlığının on ikinci ilində Ela oğlu
Huşə Samariyada İsrail üzərində padşah oldu
və doqquz il padşahlıq etdi. [2] O, Rəbbin
gözündə pis olan işlər etdi, ancaq özündən
əvvəlki İsrail padşahları kimi deyildi. [3] Aşşur
padşahı Şalmaneser Huşənin üstünə hücum
etmişdi və Huşə ona tabe olub xərac vermişdi.
[4] Amma Aşşur padşahı Huşənin xəyanət
etdiyini gördü, çünki o həm Misir padşahı
Sonun yanına qasidlər göndərmişdi, həm də
hər il olduğu kimi Aşşur padşahına xərac
verməmişdi. Buna görə də Aşşur padşahı onu
tutub zindana saldı.

Samariyanın süqutu

[5] Aşşur padşahı bütün ölkəyə hücum etdi. O,
Samariyaya yaxınlaşdı və oranı üç il
mühasirədə saxladı. [6] Huşənin padşahlığının
doqquzuncu ilində Aşşur padşahı Samariyanı
aldı və İsraillilәri Aşşur torpağına sürgün etdi.
Onları Xalahda, Qozan çayı sahilindəki
Xavorda və Midiya şəhərlərində yerləşdirdi.

[7] Bu iş ona görə İsrail övladlarının başına
gəldi ki, onları Misir padşahı fir'onun əsarəti
altından, Misir torpağından çıxaran özlərinin
Allahı Rəbbə qarşı günah etmişdilər. İsrail
övladları başqa allahlara səcdə etmişdilər.
[8] Onların önündən Rəbbin qovduğu millətlərin
adətlərinə və İsrail padşahlarının qoyduğu
qanunlara görə davranmışdılar. [9] Gizlində
özlərinin Allahı Rəbbə qarşı doğru olmayan
işlər etmişdilər. Məskən saldıqları hər yerdə
keşikçi qülləsindən qalalı şəhərə qədər özləri
üçün səcdəgahlar tikmişdilər. [10] Hər hündür
təpənin üstündə, hər kölgəli ağacın altında
sütunlar və Aşera bütləri qoymuşdular.
[11] Onların önündən Rəbbin qovduğu
millətlərin etdiyi kimi bütün bu səcdəgahlarda
buxur yandırmış və pis işlər görüb Rəbbi
qəzəbləndirmişdilər. [12] Rəbb onlara «belə
etməyin» söylədiyinə baxmayaraq, onlar
bütlərə qulluq etmişdilər.

[13] Rəbb bütün peyğəmbərlərinin və
görücülərinin vasitəsilə İsraillilərə və
Yəhudalılara xəbərdarlıq edib demişdi: «Pis
yolunuzdan dönün. Atalarınıza buyurduğum

16:14 *– Çıx. 27:1-2; 2Saln. 4:1*
16:17 *– 1Pad. 7:23-39; 2Saln. 4:2-6*
16:20 *– Yeş. 14:28*

17:10 *– 1Pad. 14:23*

və qullarım peyğəmbərlərin vasitəsilə sizə
öyrətdiyim Qanunda olan bütün əmrlərimə və
qanunlarıma əməl edin». 14 Ancaq onlar bu
sözlərə qulaq asmamışdılar və iman etməyən
ataları kimi özlərinin Allahı Rəbbə boyun
əyməmişdilər. 15 Onun qanunlarını, ataları ilə
bağladığı əhdini və onlara etdiyi
xəbərdarlıqları rədd etmişdilər. Boş şey
dalınca gedib boş adamlar olmuşdular. Rəbb
«ətrafınızdakı millətlər kimi etməyin» deyib
əmr etdiyi halda onlar kimi davranmışdılar.
16 Özlərinin Allahı Rəbbin bütün əmrlərindən
üz döndərib iki tökmə dana bütü və Aşera
bütü düzəltmişdilər, bütün səma cisimlərinə
səcdə etmişdilər və Baala qulluq etmişdilər.
17 Oğullarını və qızlarını oda qurban
vermişdilər, falçılıq və baxıcılıq etmişdilər.
Rəbbin gözündə pis olan işlərə özlərini təslim
edib Onu qəzəbləndirmişdilər.

18 Buna görə də Rəbb İsraillilərə qəzəblənib
onlardan üz döndərdi. Yalnız Yəhuda
qəbiləsindən başqa, heç biri qalmadı.

19 Yəhudalılar da özlərinin Allahı Rəbbin
əmrlərinə əməl etməmişdilər və İsraillilərin
qoyduğu adətlərlə davranmışdılar. 20 Rəbb
bütün İsrail nəslindən üz döndərərək onları
alçaldıb soyğunçulara təslim etdi və nəhayət,
onları hüzurundan kənara atdı. 21 Rəbb İsraili
Davud sülaləsindən alıb ayırmışdı və
İsraillilər Nevat oğlu Yarovamı padşah
etmişdilər. Yarovam onları Rəbbin yolundan
azdırmışdı və onlara böyük günahlar
etdirmişdi. 22 İsrail övladları Yarovamın etdiyi
bütün günahlara görə davranmışdılar və bu
günahlardan əl çəkməmişdilər. 23 Rəbb Öz
qulu olan bütün peyğəmbərlər vasitəsilə
söylədiyi kimi, nəhayət, İsraillilərdən üz
döndərdi. Onlar öz torpaqlarından Aşşur
torpağına sürgün olundular və bu günə qədər
belədir.

Aşşurluların Samariyaya yeni sakinlər köçürməsi

24 Aşşur padşahı Babildən, Kutadan,
Avvadan, Xamatdan və Sefarvayimdən
adamlar gətirib İsrail övladlarının yerinə
Samariyanın şəhərlərində yerləşdirdi. Onlar
Samariyaya sahib oldular və oranın
şəhərlərində yaşadılar. 25 Onlar orada
yaşamağa başlayanda Rəbbə sitayiş etmirdilər.
Rəbb də üstlərinə şirlər göndərdi və şirlər
onları öldürməyə başladı. 26 Onlar Aşşur
padşahına dedilər: «Sürgün edib Samariyanın
şəhərlərində yerləşdirdiyin millətlər bu ölkə
Allahının adətlərini bilmirlər. O Allah da
üstlərinə şirlər göndərdi və şirlər onları
öldürür, çünki bu adamlar ölkə Allahının
adətlərini bilmirlər». 27 Aşşur padşahı əmr
edib dedi: «Oradan sürgün etdiyiniz
kahinlərdən birini geri qaytarın, adamları ilə
gedib orada yaşasın və ölkə Allahının
adətlərini onlara öyrətsin». 28 Samariyadan
sürgün etdikləri kahinlərdən biri gəlib Bet-
Eldə yaşadı və Rəbbə necə sitayiş etməyi
onlara öyrətməyə başladı.

29 Ancaq hər millət öz allahının bütünü
düzəltdi. Onları yaşadıqları şəhərlərdə
Samariyalıların səcdəgahlarda tikdikləri
mə'bədlərə qoydular: 30 Babillilər Sukkot-
Benot bütünü, Kutalılar Nerqal bütünü,
Xamatlılar Aşima bütünü, 31 Avvalılar Nivxaz
və Tartaq bütlərini düzəltdilər.
Sefarvayimlilər isə oğullarını Sefarvayim
allahları Adrammelek və Anammelek üçün
odda yandırırdılar. 32 Onlar Rəbbə də sitayiş
edirdilər. Səcdəgahların mə'bədlərində
xidmət etmək üçün öz aralarından kahinlər
seçib qoydular. 33 Onlar həm Rəbbə, həm də
aralarından sürgün olunduqları millətlərin
adətlərinə görə öz allahlarına sitayiş edirdilər.

34 Onlar bu günə qədər də əvvəlki
adətlərinə görə davranırlar və Rəbbə sitayiş
etmirlər, adını İsrail qoyduğu Yaqubun
nəslinə Rəbbin buyurduğu qaydalara,
hökmlərə, qanunlara və əmrlərə əməl etmirlər.
35 Rəbb Yaqub övladları ilə əhd etmişdi və
onlara əmr edib demişdi: «Başqa allahlara
sitayiş və səcdə etməyin, onlara qulluq edib
qurban gətirməyin. 36 Ancaq böyük qüdrəti və
uzatdığı əli ilə sizi Misir torpağından çıxaran
Rəbbə sitayiş və səcdə edin, Ona qurban
gətirin. 37 Sizin üçün yazdığı qaydalara,
hökmlərə, qanunlara və əmrlərə həmişə
diqqətlə əməl edin və başqa allahlara sitayiş
etməyin. 38 Sizinlə bağladığım əhdi unutmayın.
Başqa allahlara deyil, 39 yalnız Allahınız
Rəbbə sitayiş etsəniz, O sizi bütün
düşmənlərinizin əlindən qurtarar». 40 Ancaq
onlar bu sözlərə qulaq asmadılar və bu günə

17:16 *– 1Pad. 12:28*
17:17 *– Qanun. 18:10*
17:34 *– Yar. 32:28; 35:10*
17:35 *– Çıx. 20:5; Qanun. 5:9*
17:36 *– Qanun. 6:13*

qədər də özlərinin əvvəlki adətlərinə görə
davranırlar. 41 Beləcə bu millətlər həm Rəbbə,
həm də öz bütlərinə sitayiş edirdilər. Ataları
necə edirdisə, oğulları və nəvələri də bu günə
qədər belə edirlər.

Yəhuda padşahı Xizqiya

(2Saln. 29:1-2; 31:1)

18 1 İsrail padşahı Ela oğlu Huşənin
padşahlığının üçüncü ilində Axaz oğlu
Xizqiya Yəhuda üzərində padşah oldu. 2 O
padşah olduğu vaxt iyirmi beş yaşında idi və
Yerusəlimdə iyirmi doqquz il padşahlıq etdi.
Anası Zəkəriyyə qızı Avi idi. 3 Xizqiya babası
Davudun etdiyi kimi Rəbbin gözündə doğru
olan işlər etdi. 4 O, səcdəgahları aradan
qaldırdı, sütunları parça-parça etdi və Aşera
bütünü kəsdi. Musanın düzəltdiyi tunc ilanı
əzib parçaladı, çünki İsraillilər onun adını
Nexuştan[5] qoyub o vaxta qədər ona buxur
yandırırdılar.

5 Xizqiya İsrailin Allahı Rəbbə güvəndi.
Özündən əvvəl və sonra olan bütün Yəhuda
padşahları arasında onun kimisi olmadı. 6 O,
Rəbdən yapışıb Onun yolundan dönmədi və
Rəbbin Musaya verdiyi əmrlərinə əməl etdi.
7 Rəbb də onunla idi və hara gedirdisə, uğur
qazanırdı. Xizqiya Aşşur padşahına qulluq
etməkdən boyun qaçırdı. 8 Qəzzədə və onun
sərhədləri boyu, keşikçi qülləsindən qalalı
şəhərə qədər hər yerdə yaşayan Filiştliləri
qırdı.

9 Xizqiyanın padşahlığının dördüncü ilində,
yə'ni İsrail padşahı Ela oğlu Huşənin
padşahlığının yeddinci ilində Aşşur padşahı
Şalmaneser Samariya üzərinə hücum edib
oranı mühasirəyə aldı. 10 Üç ildən sonra şəhəri
aldılar. Xizqiyanın padşahlığının altıncı ilində,
yə'ni İsrail padşahı Huşənin padşahlığının
doqquzuncu ilində Samariya alındı. 11 Aşşur
padşahı İsrailliləri Aşşur torpağına sürgün etdi
və onları Xalahda, Qozan çayı sahilindəki
Xavorda və Midiya şəhərlərində yerləşdirdi.
12 Bu iş ona görə onların başına gəldi ki,
özlərinin Allahı Rəbbin sözünə qulaq
asmamışdılar və Onun əhdini, Rəbbin qulu
Musanın əmr etdiyi hər şeyi pozmuşdular.
Onlar buna nə qulaq asmış, nə də əməl
etmişdilər.

Aşşurluların Yəhudaya hücum etməsi

(2Saln. 32:1-19; Yeş. 36:1-22)

13 Xizqiyanın padşahlığının on dördüncü
ilində Aşşur padşahı Sanxeriv Yəhudanın
bütün qalalı şəhərlərinə hücum edib onları
aldı. 14 Yəhuda padşahı Xizqiya Lakişə, Aşşur
padşahına xəbər göndərib dedi: «Təqsirkaram,
üzərimdən geri çəkil, məndən nə qədər xərac
tələb etsən, verərəm». Aşşur padşahı Yəhuda
padşahı Xizqiyadan xərac olaraq otuz talant
qızıl və üç yüz talant gümüş tələb etdi.
15 Xizqiya Rəbbin mə'bədində və sarayın
xəzinələrində tapılan gümüşün hamısını verdi.
16 O vaxt Yəhuda padşahı Xizqiya Rəbbin
mə'bədinin qapılarının və sütunlarının üstünə
özünün örtdüyü qızılı çıxartdı və onu Aşşur
padşahına verdi.

Aşşur padşahının Yerusəlimi hədələməsi

17 Aşşur padşahı öz ordu başçısını, baş
mə'muru və baş vəzirini böyük qoşunla
Lakişdən Yerusəlimə, padşah Xizqiyanın
yanına göndərdi. Onlar çıxıb Yerusəlimə
gəldilər və Mahudbasan tarlası yoluna, yuxarı
hovuzun su kəmərinin yanına qalxıb orada
dayandılar. 18 Onlar padşahı çağırdılar. Saray
rəisi Xilqiya oğlu Elyaqim, mirzə Şevna və
salnaməçi Asəf oğlu Yoah onların qabağına
çıxdı.

19 Baş vəzir onlara dedi: «İndi Xizqiyaya
söyləyin ki, böyük padşah – Aşşur padşahı
belə deyir: "Nəyə güvənirsən? 20 Sən yalnız
boş sözlər deyirsən, müharibə üçün tədbir və
güc lazımdır. İndi sən kimə güvənirsən ki,
mənə qarşı çıxırsan? 21 Yəqin sən əzilmiş
qamış çubuğuna – Misirə güvənirsən. Bil ki,
kim ona söykənsə, əlinə batıb deşər. Misir
padşahı fir'on ona güvənənlərin hamısı üçün
belədir. 22 Bəlkə mənə ‹biz Allahımız Rəbbə
güvənirik› söyləyəsiniz. Məgər bu həmin
Allah deyildi ki, Xizqiya Onun səcdəgahlarını
və qurbangahlarını aradan qaldırdı? O,
Yəhudalılara və Yerusəlimlilərə də ‹yalnız
Yerusəlimdəki bu qurbangahın önündə səcdə
edin› demədimi? 23 İndi ağam Aşşur padşahı
ilə mərcə gəl: əgər sən iki min süvari tapa
bilsən, mən sənə o qədər at verərəm. 24 Görək
sən ağamın kiçik qulu olan bir başçını necə
məğlub edəcəksən. Sən hələ döyüş arabaları
və süvarilər almaq üçün Misirə güvənirsən!
25 Məgər indi mən bu yeri viran etməyə

18:4 *– Say. 21:9*

[5] **18:4** *Nexuştan* – ibrani dilində *tunc parçası.*

18:21 *– Yez. 29:6-7*

Rəbbin istəyi ilə gəlmədimmi? Rəbb mənə
‹bu ölkəyə hücum edib onu viran et› dedi”».
26 Xilqiya oğlu Elyaqim, Şevna və Yoah baş
vəzirə dedi: «Xahiş edirik, bu qullarınla
Arami dilində danış, biz bu dili başa düşürük,
ancaq divar üzərindəki xalqın eşitdiyi yerdə
bizimlə Yəhudi dilində danışma». 27 Baş vəzir
onlara dedi: «Məgər ağam məni göndərib ki,
bu sözləri təkcə sənin ağana və sənə söyləyim,
yoxsa divar üzərində oturan bu adamlara? Axı
onlar da sizinlə birgə nəcislərini yeyib
sidiklərini içəcəklər».
28 Onda baş vəzir durub Yəhudi dilində uca
səslə bağıraraq dedi: «Böyük padşahın –
Aşşur padşahının sözünü eşidin! 29 Padşah
belə deyir: “Xizqiya sizi aldatmasın, sizi
mənim əlimdən qurtara bilməyəcək. 30 Qoy
Xizqiya sizə ‹Rəbb bizi hökmən qurtaracaq və
bu şəhər Aşşur padşahına təslim edilməyəcək›
deyib Rəbbə arxayın etməsin”. 31 Ona qulaq
asmayın! Çünki Aşşur padşahı belə deyir:
“Mənimlə sülh bağlayın və yanıma gəlin.
Mən gələnə qədər hər kəs öz üzüm
meynəsinin və əncir ağacının bəhrəsindən
yeyib öz quyusunun suyundan içəcək. 32 Sonra
mən gəlib sizi ölkənizə bənzər bir ölkəyə –
buğda, şərab, çörək, üzüm bağları, zeytun
yağı və bal olan bir torpağa aparacağam.
Beləcə ölməyib sağ qalarsınız. ‹Rəbb bizi
qurtaracaq› deyib sizi azdıran Xizqiyaya
qulaq asmayın. 33 Millətlərin allahlarından biri
öz ölkəsini Aşşur padşahının əlindən
qurtardımı? 34 Hanı Xamatın və Arpadın
allahları? Hanı Sefarvayimin, Henanın və
Avvanın allahları? Onlar Samariyanı mənim
əlimdən qurtardılarmı? 35 Bütün bu allahlardan
hansı öz ölkəsini mənim əlimdən qurtardı?
Bəs Rəbb necə Yerusəlimi mənim əlimdən
qurtara bilər?”»
36 Xalq susdu və onun cavabında heç nə
demədi. Çünki padşah «ona cavab verməyin»
deyə əmr etmişdi.
37 Saray rəisi Xilqiya oğlu Elyaqim, mirzə
Şevna və salnaməçi Asəf oğlu Yoah cırılmış
paltarlarda Xizqiyanın yanına gəlib baş
vəzirin sözlərini ona çatdırdılar.

Padşah Xizqiyanın Yeşayadan məsləhət alması

(Yeş. 37:1-7)

19 1 Padşah Xizqiya bunu eşidəndə
paltarını cırdı və çula bürünüb Rəbbin
mə’bədinə girdi. 2 O, saray rəisi Elyaqimi,
mirzə Şevnanı və kahinlərin ağsaqqallarını
çula bürünmüş halda peyğəmbər Amots oğlu
Yeşayanın yanına göndərdi. 3 Onlar Yeşayaya
dedilər: «Xizqiya belə deyir: “Bu gün bəla,
təhqir və rüsvayçılıq günüdür, çünki uşaqların
doğulması vaxtı çatıb, ancaq doğmağa güc
yoxdur. 4 Bəlkə ağası Aşşur padşahının var
olan Allahı təhqir etməyə göndərdiyi baş
vəzirin bütün sözlərini Allahın Rəbb eşidib
buna görə məzəmmət edər. Ona görə də
qalanlar üçün dua et”». 5 Padşah Xizqiyanın
adamları Yeşayanın yanına gələndə 6 Yeşaya
onlara dedi: «Ağanıza söyləyin ki, Rəbb belə
deyir: “Aşşur padşahının nökərlərinin Mənə
qarşı küfr edərək söylədiyi və sənin eşitdiyin
sözlərdən qorxma. 7 Mən onun daxilinə elə bir
ruh göndərəcəyəm ki, bir xəbər eşidib öz
ölkəsinə qayıdacaq və orada onu qılıncla
öldürtdürəcəyəm”».

Aşşur padşahının məktubu

(Yeş. 37:8-20)

8 Baş vəzir geri qayıdıb Aşşur padşahının
Livna üzərinə hücum etdiyini gördü. Çünki
Lakişdən geri çəkildiyini eşitmişdi. 9 Aşşur
padşahına «Kuş padşahı Tirhaqa sənin üstünə
vuruşmağa gəlir» xəbəri çatdı. O, Xizqiyanın
yanına yenidən qasidlər göndərib dedi:
10 «Yəhuda padşahı Xizqiyaya belə söyləyin:
“Qoy güvəndiyin Allahın ‹Yerusəlim Aşşur
padşahına təslim edilməyəcək› deyə səni
aldatmasın. 11 Axı sən eşitdin ki, Aşşur
padşahları bütün ölkələrə nə ediblər, oraları
necə viran ediblər. Sən qurtula biləcəksənmi?
12 Atalarımın məhv etdikləri millətlərin –
Qozanın, Xaranın, Resefin və Telassarda olan
Edenlilərin allahları onları qurtardımı? 13 Hanı
Xamat padşahı, Arpad padşahı, Sefarvayim
şəhərinin, Henanın və Avvanın padşahı?”»
14 Xizqiya məktubu qasidlərdən alıb oxudu.
O, Rəbbin mə’bədinə qalxıb məktubu Rəbbin
önündə yerə sərdi. 15 Xizqiya Rəbbin önündə
dua edib dedi: «Ey keruvlar üstündə əyləşən
İsrailin Allahı Rəbb! Bütün dünya
padşahlıqlarının Allahı yalnız Sənsən. Göyü
və yeri Sən yaratmısan. 16 Ya Rəbb, qulağın
eşitsin, gözün görsün, Sanxerivin var olan
Allaha qarşı küfr edərək göndərdiyi sözlərə
qulaq as. 17 Ya Rəbb, doğrudur, Aşşur
padşahları millətləri və onların torpaqlarını

19:15 *– Çıx. 25:22*

talan etdilər, [18] allahlarını oda atıb məhv
etdilər. Çünki onlar Allah deyildi, insanlar
onları ağac və daşdan düzəltmişdilər. [19] Ey
Allahımız Rəbb, indi isə yalvarıram, bizi
onun əlindən qurtar və bütün dünya
padşahlıqları bilsinlər ki, ya Rəbb, Sən, yalnız
Sən Allahsan!»

Aşşurluların məğlubiyyəti barədə Yeşayanın peyğəmbərlik etməsi

(Yeş. 37:21-38)

[20] Amots oğlu Yeşaya Xizqiyaya xəbər
göndərib dedi: «İsrailin Allahı Rəbb belə
deyir: "Aşşur padşahı Sanxeriv barədə Mənə
etdiyin duanı eşitdim". [21] Onun haqqında
Rəbbin söylədiyi söz budur:

"Bakirə Sion qızı
Sənə xor baxıb lağ edir,
Yerusəlim qızı
Sənin arxanca başını bulayır.
[22] Kimi söyüb küfr etdin?
Kimə qarşı səsini qaldırdın?
Kimə lovğalıqla baxdın?
İsrailin Müqəddəsinə!
[23] Qasidlərinin vasitəsilə
Rəbbi təhqir edib dedin:
‹Çoxlu döyüş arabalarımla
Dağların zirvəsinə,
Livanın ən uca yerlərinə çıxdım.
Uca sidr ağaclarını,
Gözəl sərv ağaclarını kəsdim,
Ən son məskəninə,
Yaşıl meşələrinə girdim.
[24] Quyu qazdım və özgə sularını içdim,
Misirin bütün çaylarını ayağımla
qurutdum›.

[25] Məgər eşitməmisən ki,
Mən çoxdan bu işi hazırladım,
Qədimdən bəri müəyyən etdiyimi
İndi yerinə yetirirəm ki,
Sən qalalı şəhərləri dağıdıb
Viranəliyə çevirəsən.
[26] Bu şəhərlərin sakinləri zəiflədi,
Çaşqınlığa və xəcalətə düşdülər.
Yetişməmişdən əvvəl yandırılan
Çöl otu, göyərti və damda bitən ot kimi
oldular.
[27] Sənin oturuşunu,
Girişini-çıxışını,
Mənə qarşı hiddətini bilirəm.
[28] Mənə qarşı hiddətləndiyinə görə,
Lovğalığın qulağıma çatdığına görə
Halqamı burnuna və yüyənimi ağzına
taxacağam,
Səni gəldiyin yolla geri qaytaracağam.

[29] Ancaq sənin üçün əlamət budur, ey
Xizqiya!
Bu il və gələn il özü yetişən barını,
Üçüncü il isə taxıl zəmilərini,
Üzüm bağları salıb onların bəhrəsini
yeyin.
[30] Yəhuda nəslindən xilas olub qalanlar
Yenə aşağıya doğru kök atacaqlar,
Yuxarıya doğru bəhrə verəcəklər.
[31] Çünki qalanlar Yerusəlimdən,
Xilas olanlar Sion dağından çıxacaqlar.
Rəbbin qeyrəti bunu edəcək".

[32] Buna görə Aşşur padşahı barədə Rəbb
belə deyir:
"O bu şəhərə girməyəcək,
Oraya ox atmayacaq,
Qarşısına qalxanla çıxmayacaq,
Qala önündə torpaq qalağı qurmayacaq.
[33] Ancaq gəldiyi yolla geri qayıdacaq,
Bu şəhərə girməyəcək"
Rəbb belə bəyan edir.
[34] "Mən bu şəhəri Özüm üçün,
Qulum Davudun xatirinə qoruyub xilas
edəcəyəm"».

[35] O gecə Rəbbin mələyi çıxıb Aşşur
ordugahında yüz səksən beş min nəfəri qırdı.
Səhər erkən qalxıb gördülər ki, onların hamısı
öldürülüb. [36] Aşşur padşahı Sanxeriv geri
çəkilib getdi və Ninevada qaldı. [37] O öz allahı
Nisrokun mə'bədində səcdə edərkən oğulları
Adrammelek və Şareser onu qılıncla
öldürdülər və Urartu ölkəsinə qaçdılar.
Sanxerivin yerinə oğlu Esar-Xaddon padşah
oldu.

Xizqiyanın xəstələnməsi

(2Saln. 32:24-26; Yeş. 38:1-8,21-22)

20 [1] O günlərdə Xizqiya ölümcül
xəstələndi. Peyğəmbər Amots oğlu
Yeşaya onun yanına gəlib dedi: «Rəbb belə
deyir: "Evin üçün vəsiyyət et, çünki
xəstəlikdən sağalmayıb öləcəksən"». [2] Xizqiya
üzünü divara çevirdi və Rəbbə dua edib dedi:
[3] «Yalvarıram, ya Rəbb, yadına sal ki, necə
Sənin önündə salehliklə və sidq ürəklə
davranmışam, necə Sənin gözündə yaxşı olan
işlər etmişəm». Xizqiya acı-acı ağladı.
[4] Yeşaya hələ orta həyətdən çıxmamış ona

Rəbbin bu sözü nazil oldu: 5 «Qayıt, Mənim
xalqımın hökmdarı Xizqiyaya söylə ki, baban
Davudun Allahı Rəbb belə deyir: "Sənin
duanı eşitdim, göz yaşlarını gördüm. İndi
Mən səni sağaldıram və üçüncü gün Rəbbin
mə'bədinə qalxacaqsan. 6 Sənin ömrünü on
beş il artırıram. Səni və bu şəhəri Aşşur
padşahının əlindən qurtaracağam, onu Özüm
üçün və qulum Davudun xatirinə
qoruyacağam"». 7 Sonra Yeşaya «əncir
kündəsi götürün» dedi. Bunu götürüb çibanın
üstünə qoydular və padşah sağaldı.

8 Xizqiya Yeşayaya demişdi: «Rəbbin məni
sağaldacağına və üçüncü gün Rəbbin
mə'bədinə qalxacağıma əlamət nədir?»
9 Yeşaya dedi: «Söylədiyi sözə əməl
edəcəyinə Rəbbin verdiyi əlamət budur: sənin
istəyinə görə kölgə ya on dərəcə qabağa
gedəcək ya da on dərəcə geri çəkiləcək».
10 Xizqiya dedi: «Kölgə üçün on dərəcə
qabağa getmək asandır. Qoy on dərəcə geri
çəkilsin». 11 Peyğəmbər Yeşaya Rəbbi çağırdı,
Rəbb də Axazın tikdiyi günəş saatının üstünə
düşən on dərəcə enmiş kölgəni on dərəcə geri
çəkdi.

Xizqiyanın ağılsızlığı

(Yeş. 39:1-8)

12 O zaman Babil padşahı Baladan oğlu
Merodak-Baladan Xizqiyaya məktublar və
hədiyyələr göndərdi, çünki Xizqiyanın
xəstələndiyini eşitmişdi. 13 Bunlar Xizqiyanı
sevindirdi. O, xəzinəsində olan bütün şeyləri
– qızıl-gümüşü, ətriyyatı, qiymətli yağları,
silah anbarını elçilərə göstərdi. Xizqiyanın
sarayında və bütün torpağında onlara
göstərmədiyi bir şey qalmadı.

14 Onda Yeşaya peyğəmbər padşah
Xizqiyanın yanına gəlib ona dedi: «Bu
adamlar nə dedilər? Sənin yanına haradan
gəldilər?» Xizqiya dedi: «Uzaq bir ölkədən –
Babildən gəldilər». 15 Yeşaya dedi: «Sənin
sarayında nə gördülər?» Xizqiya dedi:
«Sarayımda olan bütün şeyləri gördülər.
Xəzinəmdə onlara göstərmədiyim bir şey
qalmadı». 16 Yeşaya Xizqiyaya dedi: «Rəbbin
sözünü dinlə: 17 "Bir gün gələcək ki, sənin
sarayında olan hər şey və atalarının bu günə
qədər yığdıqları şeylər Babilə aparılacaq, heç
nə qalmayacaq" deyir Rəbb. 18 "Sənin
nəslindən olan və səndən törəyən bə'zi
oğullarını götürüb aparacaqlar və onlar Babil
padşahının sarayında hərəmağası olacaq"».
19 Xizqiya Yeşayaya dedi: «Söylədiyin
Rəbbin sözü yaxşı sözdür». Sonra dedi: «Heç
olmasa mənim dövrümdə sülh və əmin-
amanlıq olacaq. Bu, yaxşı deyilmi?»

20 Xizqiyanın qalan işləri, onun bütün
hünəri, hovuz və su kəməri düzəldib suyu
necə şəhərə gətirməsi barədə Yəhuda
padşahlarının salnamələr kitabında
yazılmışdır. 21 Xizqiya ataları ilə uyudu və
yerinə oğlu Menaşşe padşah oldu.

Yəhuda padşahı Menaşşe

(2Saln. 33:1-20)

21 1 Menaşşe padşah olduğu vaxt on
iki yaşında idi və Yerusəlimdə əlli beş
il padşahlıq etdi. Anasının adı Xefsivah idi.
2 O, İsrail övladlarının önündən Rəbbin
qovduğu millətlərin etdikləri iyrənc işlər kimi
Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi. 3 Atası
Xizqiyanın dağıtdığı səcdəgahları yenidən
tikdi. İsrail padşahı Axav kimi Baal bütü üçün
qurbangahlar qurdu və Aşera bütü düzəltdi,
bütün səma cisimlərinə səcdə və qulluq etdi.
4 Rəbbin «adımı Yerusəlimdə qoyacağam»
dediyi mə'bədində Menaşşe qurbangahlar
tikməyə başladı. 5 Rəbbin mə'bədinin hər iki
həyətində bütün səma cisimlərinə
qurbangahlar düzəltdi. 6 O, oğlunu oda qurban
verdi, gələcəyi dedi və baxıcılıq edib
cindarlara və ruhçağıranlara müraciət etdi.
Beləliklə, Rəbbin gözündə çoxlu pis işlər
görərək Onu qəzəbləndirdi. 7 Düzəltdiyi oyma
Aşera bütünü mə'bədə qoydu. Rəbb Davuda
və oğlu Süleymana demişdi: «Bu mə'bəddə
və bütün İsrail qəbilələrindən seçdiyim
Yerusəlimdə Öz adımı əbədi qoyacağam.
8 Əgər Mənim onlara buyurduqlarıma və
qulum Musanın onlara əmr etdiyi bütün
qanuna əməl etsələr, İsrailliləri atalarına
verdiyim torpaqdan didərgin düşməyə
qoymayacağam». 9 Ancaq onlar bu sözlərə
qulaq asmadılar. İsrail övladlarının önündə
Rəbbin məhv etdiyi millətlərdən də çox pis
işlər etmək üçün Menaşşe onları yoldan
çıxartdı.

20:17 *– 2Pad. 24:13; 2Saln. 36:10*
20:18 *– 2Pad. 24:10-16; Dan. 1:1-7*

21:2 *– Yer. 15:4*
21:4 *– 2Şam. 7:13*
21:7-8 *– 1Pad. 9:3-5; 2Saln. 7:12-18*

[10] Rəbb Öz qulları peyğəmbərlər vasitəsilə
dedi: [11] «Yəhuda padşahı Menaşşe bu iyrənc
işləri etməklə özündən əvvəlki Emorluların
etdiklərindən də çox pislik etdi və bütləri ilə
Yəhudalılara da günah etdirdi. [12] Buna görə də
İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: “Mən
Yerusəlimin və Yəhudanın üzərinə elə bir
bəla gətirəcəyəm ki, bunu eşidən hər kəsin
qulaqları cingildəyəcək. [13] Samariyanı
ölçdüyüm ipi və Axav nəslinin üstünə
çəkdiyim şaqulu Yerusəlimin üzərinə də
çəkəcəyəm. Bir nəfər boşqabı necə silib
üzüstə çevirirsə, Mən də Yerusəlimi elə
siləcəyəm. [14] İrsimin qalanlarından üz
döndərəcəyəm, onları düşmənlərinə təslim
edəcəyəm və düşmənləri onları soyub talan
edəcəklər. [15] Çünki gözümdə pis olan işlər
edirdilər və ataları Misirdən çıxdıqları gündən
bu günə qədər Məni qəzəbləndirirdilər”».
[16] Menaşşe Rəbbin gözündə pis olan işlər
edərək Yəhudalılara etdirdiyi günahdan başqa,
çoxlu günahsız qan töküb Yerusəlimi başdan-
başa qana buladı. [17] Menaşşenin qalan işləri,
etdiyi hər şey və elədiyi günah barədə Yəhuda
padşahlarının salnamələr kitabında
yazılmışdır. [18] Menaşşe ataları ilə uyudu və öz
sarayının bağçasında – Uzza bağçasında
basdırıldı. Onun yerinə oğlu Amon padşah
oldu.

Yəhuda padşahı Amon

(2Saln. 33:21-25)

[19] Amon padşah olduğu vaxt iyirmi iki
yaşında idi və Yerusəlimdə iki il padşahlıq
etdi. Anası Yotvalı Xarusun qızı olub adı
Meşullemet idi. [20] O, atası Menaşşenin etdiyi
kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi.
[21] Atasının yolu ilə gedib onun qulluq etdiyi
bütlərə səcdə və qulluq etdi. [22] Atalarının
Allahı Rəbbi tərk etdi və Rəbbin yolu ilə
getmədi. [23] Amonun ə’yanları ona qəsd
hazırladılar və padşahı sarayında öldürdülər.
[24] Ölkə xalqı padşah Amona qəsd
hazırlayanların hamısını qırdı və onun yerinə
oğlu Yoşiyanı padşah etdi.
[25] Amonun qalan işləri barədə Yəhuda
padşahlarının salnamələr kitabında
yazılmışdır. [26] O, Uzza bağçasında, öz
qəbrində basdırıldı. Onun yerinə oğlu Yoşiya
padşah oldu.

Yəhuda padşahı Yoşiya

(2Saln. 34:1-2)

22 [1] Yoşiya padşah olduğu vaxt səkkiz
yaşında idi və Yerusəlimdə otuz bir il
padşahlıq etdi. Anası Bosqatlı Adayanın qızı
olub adı Yedida idi. [2] O, Rəbbin gözündə
doğru olan işlər etdi, hər işdə babası Davudun
yolu ilə gedərək ondan kənara çıxmadı.

Mə’bəddə Qanun kitabının tapılması

(2Saln. 34:8-28)

[3] Yoşiyanın padşahlığının on səkkizinci
ilində padşah, mirzə Meşullam oğlu Asalya
oğlu Şafanı Rəbbin mə’bədinə göndərib dedi:
[4] «Baş kahin Xilqiyanın yanına get. Qoy o,
qapıda duran keşikçilərin xalqdan yığdıqları
Rəbbin mə’bədinə gətirilən pulu tərəzidə
çəksin. [5] Onu Rəbbin mə’bədinin işinə nəzarət
edənlərə versinlər. Onlar da pulu mə’bədin
uçuq yerlərini tə’mir etmək üçün Rəbbin
mə’bədində olan işçilərə – [6] dülgərlərə,
ustalara, bənnalara, mə’bədi tə’mir etmək
üçün taxta və yonulmuş daş alanlara versinlər.
[7] Ancaq əllərinə verilən pulun hesabı onlarla
aparılmasın, çünki sədaqətlə çalışırlar».
[8] Baş kahin Xilqiya mirzə Şafana dedi:
«Rəbbin mə’bədində Qanun kitabını tapdım».
Xilqiya kitabı Şafana verdi və Şafan onu
oxudu. [9] Mirzə Şafan padşahın yanına gəldi və
ona xəbər gətirib dedi: «Qulların mə’bəddə
tapılan pulu boşaltdılar və onu Rəbbin
mə’bədinin işinə nəzarət edənlərə verdilər».
[10] Mirzə Şafan padşaha bildirib dedi: «Kahin
Xilqiya mənə bir kitab verdi». Şafan onu
padşahın önündə oxudu. [11] Padşah Qanun
kitabının sözlərini eşidəndə paltarını cırdı.
[12] Padşah kahin Xilqiyaya, Şafan oğlu
Axiqama, Mikeya oğlu Akbora, mirzə Şafana
və padşahın xidmətçisi Asayaya əmr edib
dedi: [13] «Gedin, tapılmış bu kitabın sözlərinə
görə mənim üçün, xalq və bütün Yəhuda üçün
Rəbdən soruşun, çünki Rəbbin bizə qarşı
alovlanmış qəzəbi böyükdür. Ona görə ki
atalarımız bu kitabın sözlərinə qulaq
asmamışdı və orada bizim üçün yazılmış bu
şeylərə əməl etməmişdi».
[14] Kahin Xilqiya, Axiqam, Akbor, Şafan və
Asaya qadın peyğəmbər Xuldanın yanına
getdilər. O, paltarlara baxan Harhas oğlu
Tiqva oğlu Şallumun arvadı idi və

22:1 *– Yer. 3:6*

Yerusəlimdə ikinci məhəllədə yaşayırdı.
Onunla söhbət etdilər. 15 Qadın onlara dedi:
«İsrailin Allahı Rəbb deyir: sizi Mənim
yanıma göndərən adama söyləyin ki, 16 Rəbb
belə deyir: "Mən Yəhuda padşahının oxuduğu
kitabdakı bütün sözlərə görə bu yerə və
burada yaşayanların üzərinə bəla gətirəcəyəm.
17 Onlar Məni tərk etdilər və başqa allahlara
buxur yandıraraq bütün əməlləri ilə Məni
qəzəbləndirdilər. Buna görə də bu yerə qarşı
qəzəbim alovlanacaq və sönməyəcək".
18 Ancaq Rəbdən soruşmaq üçün sizi
göndərən Yəhuda padşahına söyləyin ki,
İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: "Sözlərimi
dinlədin. 19 Mənim bu yer və orada yaşayanlar
barədə ‹viranəlik və lə'nət olsun› deyə
söylədiyim sözü eşidəndə ürəyin yumşaldı və
Rəbbin önündə özünü alçaltdın, paltarını cırıb
önümdə ağladın. Buna görə də Mən səni
eşitdim" belə deyir Rəbb. 20 "Bundan ötrü
Mən səni atalarına qoşacağam, rahat öz
qəbrinə qoyulacaqsan və bu yerin üzərinə
gətirəcəyim bütün bəlanı gözlərin
görməyəcək"». Onlar bu xəbəri padşaha
çatdırdılar.

Padşah və xalqın Rəbb ilə əhd bağlaması

(2Saln. 34:3-7,29-30)

23 1 Padşah Yəhuda və Yerusəlimin
bütün ağsaqqallarını çağırtdırıb öz
yanına topladı. 2 Padşah, onunla birgə bütün
Yəhuda adamları, Yerusəlimdə yaşayanların
hamısı, kahinlər, peyğəmbərlər və böyükdən
kiçiyə qədər bütün xalq Rəbbin mə'bədinə
qalxdı. O, Rəbbin mə'bədində tapılmış Əhd
kitabının bütün sözlərini onlara eşitdirərək
oxudu. 3 Padşah sütunun yanında dayandı. O,
Rəbbin önündə əhd bağladı ki, Rəbbin yolu
ilə gedib Onun əmrlərinə, fərmanlarına,
qaydalarına bütün qəlbi, bütün varlığı ilə əməl
etsin və bu kitabda yazılmış əhdin sözlərini
yerinə yetirsin. Bütün xalq da onunla birgə
əhd bağladı.

Yoşiyanın bütpərəstliyi aradan qaldırması

4 Padşah baş kahin Xilqiyaya, kahinlərə və
qapıda duran keşikçilərə əmr etdi ki, Baal,
Aşera və bütün səma cisimləri üçün
düzəldilmiş şeylərin hamısını Rəbbin
mə'bədindən çıxarsınlar. Onları Yerusəlimin
kənarında olan Qidron vadisindəki tarlalarda
yandırdı və küllərini Bet-Elə apardı. 5 O,
Yəhuda şəhərlərində və Yerusəlimin ətrafında
olan səcdəgahlarda buxur yandırmaq üçün
Yəhuda padşahlarının qoyduqları kahinləri və
Baala, günəşə, aya, bürclərə, bütün səma
cisimlərinə buxur yandıranları işdən kənar
etdi. 6 Aşera bütünü Rəbbin mə'bədindən
Yerusəlimin kənarına, Qidron vadisinə
çıxartdı. Onu Qidron vadisində yandırdı, əzib
toz etdi və tozunu adi adamların qəbirləri
üstünə səpələyib murdarladı. 7 Rəbbin
mə'bədində mə'bəd fahişəliyi ilə məşğul olan
kişilərin evlərini dağıtdı. Qadınlar orada
Aşera üçün çadırlar toxuyurdular. 8 Yoşiya
Yəhuda şəhərlərindən bütün kahinləri gətirtdi,
Gevadan Beer-Şevaya qədər bu kahinlərin
buxur yandırdıqları səcdəgahları murdar etdi.
Şəhər rəisi Yeşuanın darvazasının girəcək
yerində, sol tərəfdə olan şəhər darvazasındakı
səcdəgahları dağıtdı. 9 Lakin səcdəgahların
kahinləri Yerusəlimdə Rəbbin qurbangahına
qalxmırdılar, amma qardaşları ilə birlikdə
mayasız çörək yeyirdilər. 10 Yoşiya Ben-
Hinnom dərəsində olan Tofeti murdar etdi ki,
heç kəs oğlunu ya qızını Molek üçün oda
qurban verməsin. 11 O, Rəbbin mə'bədinə,
saray xidmətçisi Natan-Melekin həyətdə olan
otağına Yəhuda padşahlarının günəşə həsr
etdikləri atların gətirilməsinə son qoydu və
günəş arabalarını odda yandırdı. 12 Axazın
yuxarı otağının damında Yəhuda
padşahlarının düzəltdiyi qurbangahları və
Rəbbin mə'bədinin iki həyətində Menaşşenin
düzəltdiyi qurbangahları da padşah dağıtdı.
Onları orada qırıb əzdi və tozlarını Qidron
vadisinə səpələdi. 13 Yerusəlimin şərq
tərəfində, Həlak dağının cənub tərəfində
Sidonluların iyrənc bütü Aştoret, Moavlıların
iyrənc bütü Kemoş və Ammonluların iyrənc
bütü Milkom üçün İsrail padşahı Süleymanın
düzəltdiyi səcdəgahları padşah murdar etdi.
14 O, sütunları parça-parça etdi, Aşera
bütlərini kəsdi və onların yerlərini insan
sümükləri ilə doldurdu.

15 Həmçinin Bet-Eldə olan qurbangahı və
İsrailə günah etdirmiş Nevat oğlu Yarovamın
düzəltdiyi səcdəgahı dağıtdı. O, səcdəgahı
yandırdı və əzib toz etdi, Aşera bütünü də

23:4-6 *– 2Pad. 21:3; 2Saln. 33:3*

23:10 *– Lev. 18:21*
23:10 *– Yer. 7:31; 19:1-6; 32:35*
23:12 *– 2Pad. 21:5; 2Saln. 33:5*
23:13 *– 1Pad. 11:7*
23:15 *– 1Pad. 12:33*

yandırdı. 16 Yoşiya dönüb qarşısındakı dağda
olan qəbirləri gördü və sümükləri qəbirlərdən
götürtdü. Bu işləri qabaqcadan söyləyən Allah
adamının dediyi Rəbbin sözünə görə onları
qurbangah üzərində yandırıb onu murdar etdi.
17 Yoşiya dedi: «Orada gördüyüm abidə
nədir?» Şəhərin adamları ona dedilər:
«Yəhudadan gələn Allah adamının qəbridir. O,
Bet-El qurbangahına qarşı sənin etdiyin bu
işləri qabaqcadan söyləmişdi». 18 O dedi:
«Ona toxunmayın, heç kəs onun sümüklərini
narahat etməsin». Onun və Samariyadan
gələn peyğəmbərin sümüklərinə toxunmadılar.
19 Yoşiya Samariya şəhərlərində olan bütün
səcdəgahlardakı mə'bədləri aradan qaldırdı.
İsrail padşahları bu mə'bədləri tikib Rəbbi
qəzəbləndirmişdilər. O, Bet-Eldə etdiyi bütün
işləri bu yerlərdə də etdi. 20 Yoşiya
qurbangahların üstündə həmin
səcdəgahlardakı bütün kahinləri qurban
gətirdi və insan sümükləri yandırdı. Sonra
Yerusəlimə qayıtdı.

Yoşiyanın Pasxa bayramını keçirməsi

(2Saln. 35:1-19)

21 Padşah bütün xalqa əmr edib dedi: «Bu
Əhd kitabında yazıldığına görə Allahınız
Rəbb üçün Pasxa bayramını keçirin». 22 İsrailə
hökm edən hakimlərin dövründən bəri, İsrail
və Yəhuda padşahlarının bütün dövrü boyu
Pasxa bayramı belə keçirilməmişdi. 23 Ancaq
Yoşiyanın padşahlığının on səkkizinci ilində
bu Pasxa Rəbb üçün Yerusəlimdə keçirildi.

24 Bundan başqa, Yoşiya Rəbbin
mə'bədində kahin Xilqiyanın tapdığı kitabda
yazılan qanunun sözlərinə əməl edərək
cindarları və ruhçağıranları, ev bütlərini və
başqa bütləri – Yəhuda ölkəsində və
Yerusəlimdə gözünə dəyən bütün mənfur
şeyləri məhv etdi. 25 Musanın bütün qanununa
görə bütün qəlbi, bütün varlığı, bütün gücü ilə
onun kimi Rəbbə üz tutan bir padşah nə
ondan əvvəl, nə də ondan sonra oldu.

26 Ancaq Menaşşenin Rəbbi
qəzəbləndirmək üçün etdiyi bütün
əməllərindən ötrü Rəbb Yəhudalılara qarşı
alovlanan böyük qəzəbindən dönmədi. 27 Rəbb
dedi: «İsrailliləri gözümün önündən rədd
etdiyim kimi Yəhudalıları da rədd edəcəyəm,
seçdiyim şəhər Yerusəlimdən və "adım orada
olacaq" dediyim mə'bəddən üz
döndərəcəyəm».

Yoşiyanın ölümü

(2Saln. 35:20-36:1)

28 Yoşiyanın qalan işləri və etdiyi hər şey
barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr
kitabında yazılmışdır. 29 Onun dövründə Misir
padşahı fir'on Neko Fərat çayına tərəf Aşşur
padşahının üstünə hücum etmək istədi.
Padşah Yoşiya onunla qarşılaşmağa çıxdı.
Fir'on Neko Yoşiya ilə Megiddoda qarşılaşıb
onu öldürdü. 30 Adamları onun cəsədini
Megiddodan götürüb araba ilə Yerusəlimə
gətirdilər və öz qəbrində basdırdılar. Ölkə
xalqı Yoşiyanın oğlu Yehoaxazı götürüb
məsh etdi və onu atasının yerinə padşah etdi.

Yəhuda padşahı Yehoaxaz

(2Saln. 36:2-4)

31 Yehoaxaz padşah olduğu vaxt iyirmi üç
yaşında idi və Yerusəlimdə üç ay padşahlıq
etdi. Anası Livnalı Yeremyanın qızı olub adı
Xamutal idi. 32 O, atalarının etdiyi kimi
Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi. 33 Fir'on
Neko Xamat torpağındakı Rivlada onu əsir
aldı ki, Yerusəlimdə padşahlıq edə bilməsin.
O, ölkə üzərinə bir talant qızıl və yüz talant
gümüş miqdarında xərac qoydu. 34 Fir'on
Neko Yoşiyanın oğlu Elyaqimi atası
Yoşiyanın yerinə padşah etdi və onun adını
dəyişdirib Yehoyaqim qoydu. Yehoaxazı isə
götürüb apardı. Yehoaxaz Misirə gəlib orada
öldü. 35 Yehoyaqim fir'ona qızıl-gümüş verdi
və fir'onun istədiyi qədər gümüş vermək üçün
ölkə üzərinə vergi qoydu. O, fir'on Nekoya
vermək üçün ölkə xalqından hər kəsə tə'yin
olunmuş məbləğə görə qızıl-gümüş alırdı.

Yəhuda padşahı Yehoyaqim

(2Saln. 36:5-8)

36 Yehoyaqim padşah olduğu vaxt iyirmi
beş yaşında idi və Yerusəlimdə on bir il
padşahlıq etdi. Anası Rumalı Pedayanın qızı
olub adı Zevida idi. 37 O, atalarının etdiyi kimi
Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi.

24 1 Yehoyaqimin dövründə Babil
padşahı Navuxodonosor onun üzərinə
hücum etdi. Yehoyaqim üç il ona tabe oldu,

23:16 *– 1Pad. 13:2*
23:17 *– 1Pad. 13:30-32*
23:29 *– Zək. 12:11; Vəhy 16:16*
23:34 *– Yer. 22:11-12*
23:36 *– Yer. 22:18-19; 26:1-6; 35:1-19*
24:1 *– Yer. 25:1-38; Dan. 1:1-2*

amma sonra ona qulluq etməkdən boyun
qaçırdı. [2] Xaldeylilərin, Aramlıların,
Moavlıların və Ammonluların qoşunlarını
Rəbb ona qarşı göndərdi; Rəbbin Öz qulları
peyğəmbərlər vasitəsilə söylədiyi sözünə görə
Yəhudanı məhv etmək üçün onun üzərinə
göndərdi. [3] Həqiqətən, Rəbbin sözünə görə
Yəhudanın başına bu iş gəldi ki, Menaşşenin
etdiyi bütün günahlardan ötrü Rəbb onları
hüzurundan rədd etsin. [4] Çünki onun günahsız
qan töküb Yerusəlimi qanla doldurmasını
Rəbb bağışlamaq istəmədi.
[5] Yehoyaqimin qalan işləri və etdiyi hər şey
barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr
kitabında yazılmışdır. [6] Yehoyaqim ataları ilə
uyudu və yerinə oğlu Yehoyakin padşah oldu.
[7] Misir padşahı bir daha öz ölkəsindən kənara
çıxmadı, çünki Misir vadisindən Fərat çayına
qədər Misir padşahının əvvəllər işğal etdiyi
hər yeri Babil padşahı tutmuşdu.

Yəhuda padşahı Yehoyakin

(2Saln. 36:9-10)

[8] Yehoyakin padşah olduğu vaxt on səkkiz
yaşında idi və Yerusəlimdə üç ay padşahlıq
etdi. Anası Yerusəlimli Elnatanın qızı olub
adı Nexuşta idi. [9] Yehoyakin atasının etdiyi
kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi.
[10] O zaman Babil padşahı
Navuxodonosorun qoşunları Yerusəlimə
yaxınlaşdılar. Şəhər mühasirəyə alındı.
[11] Qoşunlar şəhəri mühasirəyə alanda Babil
padşahı Navuxodonosor onun ətrafına gəldi.
[12] Yəhuda padşahı Yehoyakin anası, ə'yanları,
rəisləri və saray xidmətçiləri ilə birlikdə Babil
padşahına təslim oldu. Padşahlığının
səkkizinci ilində Babil padşahı onu əsir aldı.
[13] Rəbbin söylədiyi kimi Rəbbin mə'bədinin
və sarayın xəzinələrini oradan çıxartdı. İsrail
padşahı Süleymanın Rəbbin mə'bədi üçün
düzəltdiyi bütün qızıl şeyləri parça-parça etdi.
[14] O bütün Yerusəlimliləri, bütün rəisləri, igid
adamların hamısını – cəmi on min nəfəri və
bütün ustalarla sənətkarları sürgün etdi.
Ölkədə yoxsul xalqdan başqa, heç kəs
qalmadı. [15] Yehoyakini də Babilə sürgün etdi.
Padşahın anasını, arvadlarını, saray
xidmətçilərini və ölkənin adlı-sanlı adamlarını
Yerusəlimdən sürgün edib Babilə apardı.
[16] Babil padşahı sayı yeddi min nəfər olan
bütün döyüşçüləri, min nəfər ustanı və
sənətkarı – müharibədə iş görən bütün
bacarıqlı adamları əsir edib Babilə gətirdi.
[17] Babil padşahı Yehoyakinin yerinə əmisi
Mattanyanı padşah etdi və onun adını dəyişib
Sidqiya qoydu.

Yəhudanın son padşahı Sidqiya

(2Saln. 36:11-12; Yer. 52:1-3)

[18] Sidqiya padşah olduğu vaxt iyirmi bir
yaşında idi və Yerusəlimdə on bir il padşahlıq
etdi. Anası Livnalı Yeremyanın qızı olub adı
Xamutal idi. [19] O, Yehoyaqimin etdiyi kimi
Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi.
[20] Həqiqətən, Rəbbin qəzəbinə görə
Yerusəlimin və Yəhudanın başına bu iş gəldi
və Rəbb onları hüzurundan kənar etdi.

Yerusəlimin süqutu

(2Saln. 36:13-21; Yer. 52:3-33)

Sidqiya Babil padşahına qarşı üsyan etdi.

25 [1] Onun padşahlığının doqquzuncu
ilində, onuncu ayın onuncu günü
Babil padşahı Navuxodonosor bütün ordusu
ilə Yerusəlimin üzərinə hücum etdi, oraya
qarşı ordugah qurdu və ətrafında mühasirə
divarları düzəltdi. [2] Padşah Sidqiyanın
hakimiyyətinin on birinci ilinə qədər şəhər
mühasirədə qaldı. [3] Dördüncü ayın
doqquzuncu günü şəhərdə aclıq elə gücləndi
ki, ölkə xalqının yeməyə çörəyi qalmadı.
[4] Həmin vaxt şəhərin divarlarında dəlik açıldı.
Gecə ikən Xaldeylilər şəhərin ətrafında
olanda padşah və bütün döyüşçülər padşah
bağçasının yanında olan iki divar arasındakı
darvazadan çıxıb Arava yolu ilə getdilər.
[5] Ancaq Xaldeylilərin qoşunu padşahı tə'qib
etdi və Yerixo düzənliklərində ona çatdı.
Padşahın ordusu onu tərk edib dağılmışdı.
[6] Padşahı tutub Rivlaya, Babil padşahının
yanına apardılar və onun haqqında hökm
verdilər. [7] Sidqiyanın oğullarını gözü
qabağında öldürdülər, özünün isə gözlərini
çıxartdılar və qandallayıb Babilə apardılar.
[8] Babil padşahı Navuxodonosorun
padşahlığının on doqquzuncu ilində, beşinci
ayın yeddinci günü Babil padşahının ə'yanı

24:12 *– Yer. 22:24-30; 24:1-10; 29:1-2*
24:15-18 *– Yez. 17:12*
24:17 *– Yer. 37:1; Yez. 17:13*
24:18 *– Yer. 27:1-22; 28:1-17*
24:20 *– Yez. 17:15*
25:1 *– Yer. 21:1-10; 34:1-5; Yez. 24:2*
25:4 *– Yez. 33:21*
25:7 *– Yez. 12:13*

olan keşikçilər rəisi Nevuzaradan Yerusəlimə
gəldi. 9 O, Rəbbin mə'bədinə, padşah sarayına,
Yerusəlimdəki bütün evlərə od vurub bütün
əsas binaları yandırdı. 10 Keşikçilər rəisi ilə
birgə gələn bütün Xaldey ordusu Yerusəlimin
ətrafındakı divarları uçurtdu. 11 Keşikçilər
rəisi Nevuzaradan şəhərdə qalan xalqı, Babil
padşahının tərəfinə keçən fərariləri və başqa
əhalini sürgün etdi. 12 Ancaq o, bağçılıq və
əkinçilik etmək üçün ölkədəki yoxsulların bir
hissəsini orada saxladı.

13 Xaldeylilər Rəbbin mə'bədində olan tunc
sütunları, dayaqları və tunc hovuzu parçalayıb
tunclarını Babilə apardılar. 14 İbadət zamanı
işlədilən qazanları, kürəkləri, maqqaşları,
nimçələri və bütün tunc qabları götürüb
apardılar. 15 Keşikçilər rəisi xalis qızıldan və
gümüşdən olan bütün şeyləri – buxurdanları
və piyalələri götürdü. 16 Rəbbin mə'bədi üçün
Süleymanın düzəltdiyi iki sütunda, hovuzda
və dayaqlarda olan bütün tuncun ağırlığı
hesaba gəlməzdi. 17 Bir sütunun hündürlüyü
on səkkiz qulac idi və üzərində tunc bir başlıq
var idi. Başlığın hündürlüyü üç qulac idi. Bu
başlığın ətrafında hörmə tor və narlar var idi.
Hər şey tuncdan düzəldilmişdi. O biri sütun
da hörmə torla birgə bu cür idi.

18 Keşikçilər rəisi başçı kahin Serayanı,
başçı kahinin müavini Sefanyanı və üç qapı
keşikçisini əsir aldı. 19 Şəhərdə qalan
döyüşçülərin sərkərdəsini, padşahın
məsləhətçilərindən şəhərdə olan beş nəfəri,
ölkə xalqını orduya yazan sərkərdənin
mirzəsini və ölkə xalqından şəhərdə qalan
altmış nəfəri əsir tutdu. 20 Keşikçilər rəisi
Nevuzaradan onları götürüb Rivlaya, Babil
padşahının yanına apardı. 21 Babil padşahı
Xamat torpağında olan Rivlada onları öldürdü.
Beləcə Yəhuda xalqı öz ölkəsindən sürgün
olundu.

Yəhuda valisi Gedalya

(Yer. 40:7-9; 41:1-3)

22 Yəhuda ölkəsində Babil padşahı
Navuxodonosorun toxunmadığı qalan xalqa
gəlincə, padşah Şafan oğlu Axiqam oğlu
Gedalyanı onların üzərində vali qoydu.
23 Babil padşahının Gedalyanı vali qoyduğunu
eşitdikdə bütün qoşun başçıları və onların
adamları – Netanya oğlu İsmail, Qareah oğlu
Yoxanan, Netofalı Tanxumet oğlu Seraya, bir
Maakalının oğlu Yaazanya və onların
döyüşçüləri Mispaya, Gedalyanın yanına
gəldilər. 24 Gedalya onların özlərinə və
adamlarına and içib dedi: «Xaldeylilərdən
qorxmayın. Ölkədə qalıb Babil padşahına
qulluq edin. Belə etsəniz, sizin üçün yaxşı
olar». 25 Yeddinci ayda padşah nəslindən olan
Elişama oğlu Netanya oğlu İsmail on nəfərlə
birgə gəlib Gedalyanı öldürdü. Onlar Mispada
Gedalyanın yanında olan Yəhudalıları və
Xaldeyliləri də öldürdülər. 26 Böyükdən kiçiyə
qədər bütün xalq və qoşun başçıları qalxıb
Misirə qaçdı, çünki Xaldeylilərdən
qorxurdular.

Yehoyakinin azad edilməsi

(Yer. 52:31-34)

27 Yəhuda padşahı Yehoyakinin sürgündə
olmağının otuz yeddinci ilində Evil-Merodak
Babil padşahı oldu. Həmin ilin on ikinci
ayının iyirmi yeddinci günü Evil-Merodak
Yəhuda padşahı Yehoyakinə mərhəmət
göstərərək onu zindandan azad etdi. 28 Onunla
mehribanlıqla söhbət etdi və onun üçün özü
ilə birgə Babildə olan padşahların taxtlarından
yuxarı bir taxt qoydurdu. 29 Yehoyakin
həbsxana paltarlarını əynindən çıxartdı. O
yaşadığı müddətdə padşahın süfrəsində
yemək yeyərdi. 30 Bütün ömrü boyu ona
padşah tərəfindən gündəlik azuqə verilirdi.

25:13 *– 1Pad. 7:15-22; 2Saln. 3:15-17*
25:13 *– 1Pad. 7:23-26; 2Saln. 4:2-5*
25:14 *– 1Pad. 7:45; 2Saln. 4:16*
25:22-24 *– Yer. 40:7-9*
25:25 *– Yer. 41:1-3*
25:26 *– Yer. 43:5-7*